

**18
ZÁKON**

ze dne 24. ledna 1997

**o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon)
a o změně a doplnění některých zákonů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně [České](#) republiky:

**ČÁST I
MÍROVÉ VYUŽÍVÁNÍ JADERNÉ ENERGIE
A IONIZUJÍCÍHO ZÁŘENÍ**

**HLAVA PRVNÍ
ÚVODNÍ USTANOVENÍ**

**§ 1
Předmět úpravy**

Tento zákon upravuje

- a) způsob využívání jaderné energie a ionizujícího záření a podmínky vykonávání činností souvisejících s využíváním jaderné energie a činností vedoucích k ozáření,
- b) systém ochrany osob a životního prostředí před nežádoucími účinky ionizujícího záření,
- c) povinnosti při přípravě a provádění zásahů vedoucích ke snížení přírodního ozáření a ozáření v důsledku radiačních nehod,
- d) zvláštní požadavky pro zajištění občanskoprávní odpovědnosti za škody v případě jaderných škod,
- e) podmínky zajištění bezpečného nakládání s radioaktivními odpady,
- f) výkon státní správy a dozoru při využívání jaderné energie, při činnostech vedoucích k ozáření a nad jadernými položkami.

**§ 2
Základní pojmy**

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) činností související s využíváním jaderné energie

- 1. umísťování, výstavba, uvádění do provozu, provoz, rekonstrukce a vyřazování z provozu jaderných zařízení,
- 2. projektování jaderných zařízení,
- 3. navrhování, výroba, opravy a ověřování systémů jaderných zařízení nebo jejich součástí, včetně materiálů k jejich výrobě,
- 4. navrhování, výroba, opravy a ověřování obalových [souborů](#) pro [přepravy](#), skladování nebo ukládání jaderných materiálů,
- 5. nakládání s jadernými materiály a vybranými položkami, a v případě použití v jaderné oblasti i s položkami dvojího použití,
- 6. výzkum a vývoj činností uvedených v bodech 1 až 5,
- 7. odborná příprava fyzických osob specializovaná z hlediska jaderné bezpečnosti k činnostem uvedeným v bodě 1,
- 8. přeprava jaderných materiálů,
- b) činností vedoucích k ozáření jakákoliv lidská činnost, jíž se zavádějí zdroje ozáření nebo cesty ozáření, rozšiřuje se ozáření na další osoby nebo se mění cesty ozáření z existujících zdrojů tak, že vzrůstá ozáření nebo pravděpodobnost ozáření osob nebo počet ozářených osob, zejména výroba, dovoz, provozování a jiné nakládání se zdroji ionizujícího záření včetně radioaktivních odpadů nebo uvádění radionuklidů do životního prostředí. Ozářením se rozumí vystavení osob a životního prostředí ionizujícímu záření,

c) zdrojem ionizujícího záření

1. radionuklidový zářič, což je látka nebo předmět, které obsahují radionuklidy nebo jsou jimi znečištěny v míře vyšší, než stanoví prováděcí předpis,
2. zařízení, které radionuklidový zářič obsahuje,
3. zařízení, při jehož provozu vznikají radionuklidy,
4. zařízení, při jehož provozu vzniká ionizující záření o energii větší než 5 keV.

Podle míry ohrožení zdraví osob a životního prostředí ionizujícím zářením se zdroje ionizujícího záření dělí na nevýznamné zdroje, při nakládání s nimiž nehrozí radiační nehoda a nevznikají radioaktivní odpady; drobné zdroje, při nakládání s nimiž nehrozí radiační nehoda, avšak mohou vznikat radioaktivní odpady; jednoduché zdroje, při nakládání s nimiž existuje riziko radiační nehody, je však vyloučena radiační nehoda s akutními účinky na zdraví; významné zdroje, při nakládání s nimiž je nutné uvažovat s rizikem radiační nehody spojené i s akutními účinky na zdraví, avšak nehrozí radiační havárie; a velmi významné zdroje, u nichž je nutné uvažovat i vznik radiační havárie. Kritéria pro rozdělení zdrojů stanoví prováděcí předpis,

d) jadernou bezpečností stav a schopnost jaderného zařízení a osob obsluhujících jaderné zařízení zabránit nekontrolovatelnému rozvoji štěpné řetězové reakce nebo nedovolenému úniku radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do životního prostředí a omezovat následky nehod,

e) radiační ochranou systém technických a organizačních opatření k omezení ozáření osob a životního prostředí,

f) fyzickou ochranou systém technických a organizačních opatření zabraňujících neoprávněným činnostem s jadernými zařízeními, jadernými materiály a vybranými položkami,

g) havarijní připraveností schopnost rozpoznat vznik radiační nehody a při jejím vzniku plnit opatření stanovená havarijními plány,

h) jaderným zařízením

1. [stavby](#) a provozní celky, jejichž součástí je jaderný reaktor využívající štěpnou řetězovou reakci,
2. zařízení pro výrobu, zpracování, skladování a ukládání jaderných materiálů,
3. úložiště radioaktivních odpadů s výjimkou úložišť obsahujících výlučně přírodní radionuklidy,
4. zařízení pro skladování radioaktivních odpadů, jejichž aktivita přesahuje hodnoty stanovené prováděcím předpisem,

i) vybraným zařízením součástí nebo systémy jaderných zařízení důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, zařazené do bezpečnostních tříd podle svého významu pro bezpečnost provozu jaderných zařízení, podle bezpečnostní funkce systému, jehož jsou součástí, a podle závažnosti jejich případné poruchy. Kritéria pro zařazení a rozdělení vybraných zařízení do bezpečnostních tříd stanoví prováděcí předpis,

j) jadernou položkou

1. jaderné materiály, kterými jsou

aa) výchozí materiály, které představuje uran zahrnující směs izotopů vyskytující se v přírodě, uran ochuzený o izotop ^{235}U nebo thorium, a každá z uvedených položek ve formě kovu, slitiny, chemické sloučeniny nebo koncentráту, jakož i materiály obsahující jednu nebo více z uvedených položek v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím předpisem,

bb) zvláštní štěpné materiály, které představuje ^{239}Pu , ^{233}U , uran obohacený izotopy ^{235}U nebo ^{233}U a materiály obsahující jeden nebo více z uvedených radionuklidů, kromě výchozích materiálů, v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím předpisem,

cc) další materiály, stanoví-li tak prováděcí předpis,

2. vybrané položky, kterými jsou materiály, zařízení a technologie navrhované a vyráběné k využití v jaderné oblasti, jejichž seznam je uveden v prováděcím předpise,

3. položky dvojího použití, kterými jsou materiály, zařízení a technologie, které nejsou navrhované a vyráběné k využití v jaderné oblasti, ale jsou v této oblasti využitelné, jejichž seznam je uveden v prováděcím předpise,

k) radiační nehodou událost, která má za následek nepřípustné uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření nebo nepřípustné ozáření osob,

l) radiační havárií radiační nehoda, která vyžaduje opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí,

m) havarijním plánem soubor plánovaných opatření k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie a k omezení jejich následků. Havarijní plán pro [prostory](#) jaderného zařízení nebo pracoviště se zdroji ionizujícího záření se nazývá vnitřní havarijní plán. Havarijní plán pro přepravu jaderných materiálů nebo zdrojů ionizujícího záření se nazývá havarijní řád. Havarijní plán pro oblast v okolí jaderného zařízení nebo pracoviště se zdroji ionizujícího záření, v níž se na základě výsledků rozborů možných následků radiační havárie uplatňují požadavky z hlediska havarijního plánování, (dále jen "zóna havarijního plánování") se nazývá vnější havarijní plán,

n) vyřazováním z provozu činnosti, jejichž cílem je uvolnění jaderných zařízení nebo pracovišť se zdroji ionizujícího záření po ukončení provozu k využití pro jiné účely nebo jejich vynětí z působnosti tohoto zákona,

o) radioaktivním odpadem odpadní látky, předměty nebo zařízení nevyužitelné jejich vlastníkem, jejichž obsah radionuklidů nebo jejichž povrchové znečištění radionuklidy překračuje hodnoty umožňující jejich uvedení do životního prostředí; tyto hodnoty stanoví prováděcí předpis,

p) skladováním radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva předem časově omezené umístění radioaktivních odpadů nebo vyhořelého, případně ozářeného jaderného paliva do k tomu určených prostorů, objektů nebo zařízení,

q) ukládáním radioaktivních odpadů trvalé umístění radioaktivních odpadů do prostorů, objektů nebo zařízení bez úmyslu jejich dalšího přemístění,

r) úložištěm radioaktivních odpadů prostor, objekt nebo zařízení na povrchu nebo v podzemí, sloužící k ukládání radioaktivních odpadů,

s) pracovištěm se zdroji ionizujícího záření prostory, ve kterých jsou využívány zdroje ionizujícího záření, či je jinak s nimi vědomě a záměrně nakládáno,

t) limity a podmínkami bezpečného provozu jaderného zařízení soubor jednoznačně definovaných podmínek, pro které je prokázáno, že provoz jaderného zařízení je bezpečný. Tento soubor tvoří údaje o přípustných parametrech, požadavcích na provozuschopnost zařízení, nastavení ochranných systémů, požadavcích na činnost pracovníků a na organizační opatření ke splnění všech definovaných podmínek pro projektované provozní stavy.

§ 3

Působnost Státního úřadu pro jadernou bezpečnost

(1) Státní správu a dozor při využívání jaderné energie a ionizujícího záření a v oblasti radiační ochrany vykonává Státní úřad pro jadernou bezpečnost¹⁾ (dále jen "Úřad").

(2) Úřad

a) vykonává státní dozor nad jadernou bezpečností, jadernými položkami, fyzickou ochranou, radiační ochranou a havarijní připraveností v prostorách jaderného zařízení nebo pracoviště se zdroji ionizujícího záření a kontroluje dodržování povinností podle tohoto zákona,

b) vydává povolení k výkonu činností podle tohoto zákona a typově schvaluje obalové soubory pro přepravu a skladování jaderných materiálů a radionuklidových zářičů stanovených prováděcím předpisem, zdroje ionizujícího záření a další výrobky,

c) vydává oprávnění k činnostem vybraných pracovníků,

d) schvaluje dokumentaci, programy, seznamy, limity, podmínky, způsob zajištění fyzické ochrany, havarijní řády a po projednání vazeb na vnější havarijní plán s příslušným okresním úřadem vnitřní havarijní plány a jejich změny,

e) stanovuje podmínky, požadavky, limity, mezní hodnoty a hodnoty pro vynětí z působnosti tohoto zákona,

f) stanovuje zónu havarijního plánování a vymezuje prostory pracoviště se zdroji ionizujícího záření, kde se vyžadují specifická ochranná a bezpečnostní opatření pro nakládání se zdroji ionizujícího záření, (dále jen "kontrolované pásmo"),

g) v souladu s prováděcím předpisem stanovuje požadavky na zajišťování havarijní připravenosti držitelů povolení a kontroluje jejich dodržování,

- h) sleduje a posuzuje stav ozáření a usměrňuje ozáření osob,
- i) poskytuje obcím a okresním úřadům údaje o hospodaření s radioaktivními odpady na jimi spravovaném území,
- j) koordinuje činnost celostátní radiační monitorovací sítě, jejíž funkci a organizaci stanoví prováděcí předpis, a zajišťuje funkci jejího ústředí, zajišťuje činnost krizového koordinačního centra a zabezpečuje mezinárodní výměnu dat o radiační situaci,
- k) ustavuje státní a odborné zkušební komise pro ověřování zvláštní odborné způsobilosti vybraných pracovníků a vydává statut těchto komisí a stanovuje činnosti mající bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost a činnosti zvlášť důležité z hlediska radiační ochrany,
- l) vede státní systém evidence a kontroly jaderných materiálů a stanovuje požadavky na vedení jejich evidence a způsob jejich kontroly,
- m) vede státní systém evidence držitelů povolení, ohlašovatelů, dovážených a vyvážených vybraných položek, zdrojů ionizujícího záření a evidenci ozáření obyvatelstva a ozáření osob, které přicházejí do styku se zdroji ionizujícího záření při práci, (dále jen "pracovníci se zdroji"),
- n) zajišťuje pomocí celostátní radiační monitorovací sítě a na základě hodnocení radiační situace podklady pro rozhodování o opatřeních vedoucích ke snížení nebo odvrácení ozáření v případě radiační havárie,
- o) schvaluje zařazení jaderného zařízení nebo jeho částí a jaderných materiálů do příslušné kategorie z hlediska fyzické ochrany,
- p) zajišťuje mezinárodní spolupráci v oboru své působnosti, zejména je nositelem odborné spolupráce s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii,
- q) rozhoduje o zajištění nakládání s jadernými položkami nebo s radioaktivními odpady, s nimiž jejich vlastník, případně původce nakládá v rozporu s tímto zákonem a neodstraňuje vzniklý stav,
- r) je povinen v přiměřené míře poskytovat veřejnosti informace o výsledcích své činnosti, pokud nejsou předmětem státního, služebního nebo obchodního tajemství, a jednou za rok vypracovat zprávu o své činnosti a předložit ji vládě a veřejnosti.

HLAVA DRUHÁ
OBECNÉ PODMÍNKY
PRO VYKONÁVÁNÍ ČINNOSTÍ
SOUVISEJÍCÍCH S VYUŽÍVÁNÍM
JADERNÉ ENERGIE,
ČINNOSTÍ VEDOUČÍCH K OZÁŘENÍ
A ZÁSAHŮ KE SNÍŽENÍ OZÁŘENÍ

§ 4

- (1) Jaderná energie smí být využívána v souladu s mezinárodními závazky České republiky²⁾ pouze pro mírové účely.
- (2) Každý, kdo využívá jadernou energii nebo provádí činnosti vedoucí k ozáření nebo zásahy k omezení přírodního ozáření nebo ozáření v důsledku radiačních nehod, musí dbát na to, aby toto jeho jednání bylo odůvodněno přínosem, který vyváží rizika, která při těchto činnostech vznikají nebo mohou vzniknout.
- (3) Každý, kdo provádí činnosti související s využíváním jaderné energie nebo činnosti vedoucí k ozáření, je povinen postupovat tak, aby byla přednostně zajišťována jaderná bezpečnost a radiační ochrana.
- (4) Každý, kdo využívá jadernou energii nebo provádí činnosti vedoucí k ozáření nebo provádí zásahy k omezení přírodního ozáření nebo ozáření v důsledku radiačních nehod, je povinen dodržovat takovou úroveň jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti, aby riziko ohrožení života, zdraví osob a životního prostředí bylo tak nízké, jak lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek. Prováděcí předpis stanoví technické a organizační požadavky a směrné hodnoty ozáření, které se považují za dostatečné k prokázání rozumně dosažitelné úrovně, nebo postup, jak jinak tuto úroveň prokázat.
- (5) Opatření vedoucí k odvrácení nebo snížení ozáření při radiační nehodě musí být prováděna vždy, pokud očekávané ozáření osob se blíží úrovním, při nichž dochází k bezprostřednímu poškození zdraví tímto ozářením, nebo dokud lze od těchto opatření očekávat více přínosů než škod. Prováděcí předpis stanoví směrné hodnoty a podrobnosti o pravidlech pro přijetí opatření.
- (6) Každý, kdo provádí činnosti vedoucí k ozáření, je povinen omezovat ozáření osob tak, aby celkové ozáření způsobené možnou kombinací ozáření z činností vedoucích k ozáření nepřesáhlo v součtu stanovené limity. Limity ozáření stanoví Úřad prováděcím předpisem. Úřad je oprávněn v povolení stanovit mezní hodnoty tak, aby bylo zajištěno nepřekročení limitů při zahrnutí ozáření z jiných činností vedoucích k ozáření, přitom však:

a) vystavení pacientů ionizujícímu záření jako součást lékařské diagnostiky nebo léčení na nich prováděných (dále jen "lékařské ozáření") nepodléhá limitům. Úřad je oprávněn stanovit směrné hodnoty ozáření, které odpovídají rozumně dosažitelné úrovni radiační ochrany,

b) ozáření z přírodních zdrojů se nezapočítává do čerpání limitů ozáření, kromě ozáření z těch přírodních zdrojů, které jsou vědomě a záměrně využívány, a z těch přírodních zdrojů, které se vyskytují na pracovištích se zdroji ionizujícího záření stanovených prováděcím předpisem, na nichž není možné ozáření z těchto zdrojů zanedbat,

c) ozáření osob podílejících se na zásazích v případě radiační nehody nesmí překročit desetinásobek limitů stanovených pro ozáření pracovníků se zdroji, pokud nejde o případ záchrany lidských životů či zabránění rozvoje radiační nehody s možnými rozsáhlými společenskými a hospodářskými důsledky. Tyto osoby musí být o rizicích spojených se zásahem prokazatelně seznámeny.

(7) Každý, kdo provádí nebo zajišťuje činnosti související s využíváním jaderné energie nebo činnosti vedoucí k ozáření, kromě činností podle § 2 písm. a) bodu 6, musí mít zaveden systém jakosti způsobem a v rozsahu stanoveném prováděcím předpisem, s cílem dosažení stanovené jakosti příslušné položky, včetně hmotných nebo nehmotných výrobků, procesů nebo organizačního zajištění, s ohledem na její význam z hlediska jaderné bezpečnosti a radiační ochrany. Prováděcí předpis stanoví základní požadavky na zabezpečování jakosti vybraných zařízení s ohledem na jejich zařazení do bezpečnostních tříd.

(8) Pro účely fyzické ochrany musí být jaderná zařízení nebo jejich části zařazeny do I., II. nebo III. kategorie. Z hlediska zajištění fyzické ochrany musí být v jaderném zařízení vymezen střežený, chráněný a vnitřní prostor. Zařazení a vymezení se provádí z hlediska závažnosti možných důsledků na jadernou bezpečnost v případě neoprávněných činností. Podrobnosti k zařazení a vymezení a ke způsobu a rozsahu zajištění fyzické ochrany stanoví prováděcí předpis.

(9) Pro účely fyzické ochrany musí být jaderné materiály zařazeny do I., II. nebo III. kategorie. Zařazení jaderného materiálu se provádí podle jeho druhu, hmotnosti, obohacení a z hlediska závažnosti důsledků v případě jeho zneužití. Podrobnosti k zařazení jaderných materiálů do příslušné kategorie a ke způsobu a rozsahu zajištění jejich fyzické ochrany stanoví prováděcí předpis.

(10) Pro účely radiační ochrany musí být na pracovišti se zdroji ionizujícího záření v závislosti na způsobu nakládání se zdroji ionizujícího záření vymezeno kontrolované pásmo a v závislosti na technické úpravě zdroje ionizujícího záření se dále pracoviště se zdroji ionizujícího záření zařazuje do I., II. nebo III. kategorie. Vymezení kontrolovaného pásma a zařazení pracoviště se zdroji ionizujícího záření se provádí z hlediska závažnosti možného ozáření osob a životního prostředí. Podrobnosti k vymezení kontrolovaného pásma a zařazení pracoviště se zdroji ionizujícího záření do kategorie a ke způsobu a rozsahu zajištění radiační ochrany stanoví prováděcí předpis.

§ 5

(1) Mezinárodní převody jaderných položek do států nevlastnících jaderné zbraně, jež by byly v rozporu se závazky České republiky plynoucími z mezinárodních smluv,²⁾ jsou zakázány.

(2) Dovoz radioaktivních odpadů na území České republiky je zakázán, kromě zpětného dovozu zdrojů ionizujícího záření vyrobených v České republice nebo radioaktivních odpadů vzniklých z materiálů vyvezených z České republiky za účelem jejich zpracování nebo přepracování, který byl povolen Úřadem.

(3) Je zakázáno, aby na území České republiky radioaktivní odpady ukládaly jiné osoby než osoby oprávněné podle § 26 a § 48 odst. 1.

§ 6

Ozáření z přírodních zdrojů

(1) Pokud jsou zdroje přírodního ozáření vědomě a záměrně využívány, včetně těžby a zpracování uranové rudy podle zvláštního zákona,³⁾ vztahují se na nakládání s nimi ustanovení tohoto zákona ve stejném rozsahu jako na jiné zdroje ionizujícího záření.

(2) Opatření vedoucí ke snížení přírodního ozáření se nemusí provádět tehdy, nelze-li toto ozáření působením osob snížit v rozsahu zdůvodněném přínosem převyšujícím náklady na opatření a převyšujícím újmu ozáření nebo tímto opatřením vyvolanou. Prováděcí předpis stanoví směrné hodnoty pro rozhodování o těchto opatřeních, včetně kritérií pro hodnocení přínosů, a směrné hodnoty ozáření osob v důsledku výskytu radonu a produktů jeho přeměny ve vnitřním ovzduší staveb.

(3) Výrobci a dovozci stavebních materiálů a dodavatelé vody do veřejných vodovodů jsou povinni zajistit systematické měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vyráběných stavebních materiálech a v dodávané vodě a v rozsahu stanoveném prováděcím předpisem vést o výsledcích evidenci a oznamovat je Úřadu. Pokud obsah přírodních radionuklidů překročí hodnoty stanovené prováděcím předpisem, nesmí být stavební materiály uvedeny do oběhu a voda dodána do veřejných vodovodů.

§ 7

Lékařské ozáření

(1) Lékařské ozařování může provádět pouze držitel povolení k nakládání se zdroji ionizujícího záření podle § 9 odst. 1 písm. i). K lékařskému ozáření mohou být používány pouze zdroje ionizujícího záření typově schválené Úřadem nebo radiofarmaka registrovaná podle zvláštních předpisů.⁴⁾

(2) Podrobnosti podmínek lékařského ozáření, směrné hodnoty ozáření osob s ohledem na léčebné účinky pro zdraví pacientů, náležitosti programů zabezpečování jakosti lékařských úkonů a výkonů a požadavky na zvláštní odbornou způsobilost osob podílejících se na těchto výkonech stanoví prováděcí předpis.

§ 8

Uvádění radionuklidů do životního prostředí

(1) Materiály, látky a předměty obsahující radionuklidy nebo jimi znečištěné lze použít mimo pracoviště se zdroji ionizujícího záření, vypouštět do vod nebo ovzduší, ukládat na skládky nebo jinak uvádět do životního prostředí, pokud neobsahují radionuklidy ani jimi nejsou znečištěny v míře větší, než stanoví prováděcí předpis. V případě, kdy obsah radionuklidů tuto míru pro uvedení do životního prostředí přesahuje, ale nejde o radioaktivní odpad, je možné takové látky uvést do životního prostředí pouze na základě povolení Úřadu podle § 9 odst. 1 písm. h). Po uvedení do životního prostředí se tyto materiály, látky a předměty dále z hlediska radiační ochrany nesledují a k nakládání s nimi není třeba povolení podle § 9 odst. 1 písm. i).

(2) Pokud povolení k uvádění látek do životního prostředí vydává ministerstvo nebo jiný správní úřad podle zvláštních předpisů⁵⁾ a jedním z hledisek pro vydání povolení je obsah radionuklidů, je závazným podkladem k vydání povolení souhlas Úřadu.

HLAVA TŘETÍ

PODMÍNKY PRO VYUŽÍVÁNÍ

JADERNÉ ENERGIE A IONIZUJÍCÍHO ZÁŘENÍ

§ 9

Povolení k jednotlivým činnostem

(1) Povolení Úřadu je třeba k

- a) umístění jaderného zařízení nebo pracoviště s velmi významným zdrojem ionizujícího záření,
- b) výstavbě jaderného zařízení nebo pracoviště s velmi významným zdrojem ionizujícího záření,
- c) jednotlivým etapám uvádění jaderného zařízení do provozu stanoveným v prováděcím předpise,
- d) provozu jaderného zařízení nebo pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření,
- e) opětovnému uvedení jaderného reaktoru do kritického stavu po výměně jaderného paliva,
- f) provedení rekonstrukce nebo jiných změn ovlivňujících jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost jaderného zařízení nebo pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření,
- g) vyřazování z provozu jaderného zařízení nebo pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření; způsob vyřazování stanoví prováděcí předpis,
- h) uvádění radionuklidů do životního prostředí,
- i) nakládání se zdroji ionizujícího záření v rozsahu a způsoby stanovenými v prováděcím předpise,
- j) nakládání s radioaktivními odpady,
- k) dovozu nebo vývozu jaderných položek nebo k průvozu jaderných materiálů a vybraných položek,
- l) nakládání s jadernými materiály,
- m) přepravě jaderných materiálů a radionuklidových zářičů stanovených prováděcím předpisem; toto povolení se nevztahuje na osobu, která dopravu provádí, případně dopravce, pokud není současně přepravcem, případně odesilatelem nebo příjemcem,
- n) odborné přípravě vybraných pracovníků jaderných zařízení a vybraných pracovníků pracovišť se zdroji ionizujícího záření,
- o) zpětnému dovozu radioaktivních odpadů vzniklých při zpracování materiálů vyvezených z České republiky.

(2) Povolení Úřadu vydaná podle odstavce 1 nenahrazují povolení nebo oprávnění k činnostem vydávaná jinými správními úřady podle zvláštních předpisů.⁶⁾

§ 10

(1) Povolení bude vydáno za podmínky, že

a) fyzická osoba, které má být povolení vydáno, a její odpovědný zástupce, byl-li ustanoven, dosáhli věku 21 let, jsou způsobilí k právním úkonům, bezúhonní a odborně způsobilí a mají trvalý pobyt v České republice; žadatel nemusí splňovat podmínku odborné způsobilosti, jestliže ji splňuje jeho odpovědný zástupce,

b) členové statutárního orgánu nebo jednatelé právnické osoby, které má být povolení vydáno, dosáhli věku 21 let, jsou způsobilí k právním úkonům, bezúhonní a alespoň jeden člen statutárního orgánu nebo jednatel této osoby je odborně způsobilý.

(2) Změnu skutečností uvedených v odstavci 1 je osoba, která obdržela povolení (dále jen "držitel povolení"), povinna Úřadu neprodleně oznámit.

(3) Výkon činností podle § 9 odst. 1, popřípadě jejich etap nesmí být zahájen před nabytím právní moci povolení Úřadu.

§ 11

Bezúhonnost

Za bezúhonného se pro účel tohoto zákona považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, jehož skutková podstata souvisí s povoloanou činností, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně.

§ 12

Odborná způsobilost

Odbornou způsobilostí podle § 10 odst. 1 se rozumí

a) pro činnosti související s využíváním jaderné energie ukončené vysokoškolské vzdělání příslušného směru a tři roky praxe v oboru,

b) pro činnosti vedoucí k ozáření ukončené vysokoškolské vzdělání příslušného směru a tři roky praxe v oboru nebo úplné střední odborné vzdělání příslušného směru ukončené maturitou a šest let praxe v oboru.

§ 13

Žádost o povolení

(1) Žádost o povolení musí obsahovat

a) u fyzické osoby jméno a příjmení, rodné číslo, trvalý pobyt, případně jméno a příjmení, rodné číslo, trvalý pobyt odpovědného zástupce, je-li ustanoven; u právnické osoby název a právní formu, sídlo, identifikační číslo, jméno a příjmení, trvalý pobyt osoby nebo osob, které jsou jejím statutárním orgánem, (dále jen "identifikace"), evidenční číslo, pokud již bylo Úřadem přiděleno,

b) předmět a rozsah činnosti, pro kterou je povolení žádáno, místo provozování činnosti, způsob jejího zabezpečení, dobu jejího trvání a způsob ukončení činnosti.

(2) Žádost o povolení podepíše fyzická osoba žádající o povolení nebo statutární orgán právnické osoby žádající o povolení nebo jiný zástupce statutárního orgánu zmocněný na základě udělené plné moci.

(3) Žádost o povolení musí být doložena

a) výpisem z Rejstříku trestů fyzické osoby a výpisem z Rejstříku trestů odpovědného zástupce, je-li ustanoven; výpisem z Rejstříku trestů všech členů statutárního orgánu nebo jednatelů, je-li žadatelem právnická osoba; výpis z Rejstříku trestů nesmí být starší než tři měsíce,

b) výpisem z obchodního rejstříku, je-li žadatelem právnická osoba zapisující se do obchodního rejstříku,

c) dokladem prokazujícím odbornou způsobilost pro povoloanou činnost fyzické osoby nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost odpovědného zástupce, pokud je ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba, nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost pro povoloanou činnost alespoň jednoho z členů statutárního orgánu nebo jednatelů, je-li žadatelem právnická osoba,

- d) dokumentací požadovanou pro jednotlivé povolované činnosti. Obsah dokumentace je uveden v příloze tohoto zákona. Rozsah a způsob provedení Úřadem schvalované dokumentace pro povolované činnosti stanoví prováděcí předpisy,
- e) dokladem o vlastnictví k pozemku v případě žádosti o povolení k výstavbě jaderného zařízení nebo velmi významného zdroje ionizujícího záření,
- f) dokladem o pojištění odpovědnosti za jadernou škodu nebo dokladem o jiném finančním zajištění podle § 36,
- g) v případě, kdy při povolované činnosti mají vznikat radioaktivní odpady, dokladem o zajištění bezpečného nakládání s radioaktivními odpady, včetně financování tohoto nakládání,
- h) v případě dovozu nebo tranzitu jaderných materiálů nebo radionuklidových záříčů dokladem, že je zajištěno jejich zpětné převzetí, pokud se dovoz nebo tranzit nedokončí.

(4) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. a) a g) je hodnocení vlivu na životní prostředí podle zvláštního zákona.⁷⁾

(5) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. a) až g), písm. i), j), l) a n) je schválení programu zabezpečování jakosti pro povolovanou činnost Úřadem. Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. b) je schválení programu zabezpečování jakosti pro projektování před zahájením projekčních činností majících dopad na jadernou bezpečnost nebo radiační ochranu a schválení programu zabezpečování jakosti výstavby. Požadavky na náplň programu zabezpečování jakosti a na systém jakosti stanoví prováděcí předpis.

(6) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. c), d), e), f), g), k), l) a m) je schválení způsobu zajištění fyzické ochrany jaderného zařízení a jaderných materiálů Úřadem. Požadavky na způsob zajištění fyzické ochrany stanoví prováděcí předpis.

(7) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. c), d), e), f), g), i), j), m) a o) je schválení vnitřního havarijního plánu nebo havarijního řádu Úřadem. Požadavky na jejich obsah, včetně podrobností k zajištění havarijní připravenosti, stanoví prováděcí předpis.

(8) Úřad si může vyžádat doplnění dokumentace. Doklady podle odstavce 3 písm. a), b) a c) nemusí být předkládány, pokud bylo žadateli v rámci předcházejícího povolovacího řízení přiděleno evidenční číslo a nedošlo-li ke změně skutečností uvedených v těchto dokladech. V tomto případě žadatel připojí k žádosti pouze čestné prohlášení, ve kterém uvede, že v dokladech požadovaných podle odstavce 3 písm. a), b) a c) nedošlo ke změně.

§ 14

- (1) Úřad postupuje ve správním řízení nezávisle na řízení jiného správního úřadu. Žadatel je jediným účastníkem řízení.
- (2) Úřad rozhodne o povolení po ověření, že žadatel splnil všechny podmínky stanovené tímto zákonem a prováděcími předpisy.
- (3) Od zahájení řízení pro vydání povolení k jednotlivým činnostem Úřad rozhodne ve lhůtě
 - a) do čtyř měsíců pro povolení k umístění jaderného zařízení nebo velmi významného zdroje ionizujícího záření,
 - b) do jednoho roku pro povolení k výstavbě jaderného zařízení nebo významného nebo velmi významného zdroje ionizujícího záření,
 - c) do šesti měsíců pro povolení k prvnímu zavážení jaderného paliva do reaktoru podle § 9 odst. 1 písm. c), pro ostatní etapy uvádění do provozu do deseti dnů,
 - d) do 24 hodin pro povolení podle § 9 odst. 1 písm. e); postup při předkládání a posuzování požadované dokumentace stanoví prováděcí předpis,
 - e) do 60 dnů pro ostatní povolení k jednotlivým činnostem.

(4) Povolení je zároveň souhlasem vyžadovaným podle zvláštního zákona.⁸⁾

§ 15 Náležitosti povolení

(1) V rozhodnutí o vydání povolení Úřad

- a) uvede identifikaci žadatele a přidělené evidenční číslo,

b) vymezí předmět a rozsah povolované činnosti,

c) stanoví podmínky provozování a ukončení povolované činnosti potřebné z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a fyzické ochrany a po projednání s okresním úřadem podmínky havarijní připravenosti,

d) uvede dobu, na kterou se povolení vydává.

(2) Součástí povolovacího výroku je schválení dokumentace, pokud je to vyžadováno v příloze tohoto zákona. Jedním rozhodnutím může Úřad povolit více činností, které se opakují nebo na sebe navazují nebo spolu souvisí.

§ 16

Změna, zrušení a zánik povolení

(1) Bez předchozího povolení Úřadu nesmějí být provedeny žádné změny zařízení ani jiné technické nebo organizační změny důležité z hlediska zajištění jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany nebo havarijní připravenosti. Změny ovlivňující vnější havarijní plán lze provést pouze po dohodě s příslušným okresním úřadem.

(2) Povolení není třeba k provedení neodkladných zásahů směřujících k odvrácení radiační nehody anebo k odstranění jejích následků. Provedení zásahu je třeba neprodleně a prokazatelně oznámit Úřadu.

(3) Úřad může podmínky stanovené povolením změnit, změni-li se okolnosti důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany nebo havarijní připravenosti, za nichž bylo povolení vydáno, nebo na žádost osoby, která obdržela povolení. Podmínky povolení ovlivňující vnější havarijní plán mohou být stanoveny a změněny pouze po dohodě s příslušným okresním úřadem.

(4) V případě, že držitel povolení poruší své povinnosti stanovené tímto zákonem nebo jinými předpisy nebo podmínky stanovené v povolení Úřadu, může Úřad omezit nebo pozastavit výkon povolené činnosti.

(5) Úřad zruší povolení, jestliže jeho držitel

a) přestane splňovat podmínky rozhodné pro jeho vydání nebo neplní-li své povinnosti stanovené tímto zákonem nebo neodstraní-li nedostatky zjištěné Úřadem ve lhůtách jím stanovených,

b) o zrušení písemně požádá a prokáže, že zajistil jadernou bezpečnost a radiační ochranu.

(6) Povolení zaniká

a) u fyzických osob smrtí nebo prohlášením za mrtvého,

b) dnem zániku právnické osoby, která je držitelem povolení,

c) prohlášením konkursu nebo zamítnutím konkursu pro nedostatek majetku,

d) uplynutím doby, na kterou bylo uděleno,

e) rozhodnutím Úřadu o zrušení povolení.

(7) Držitel povolení je před zánikem povolení povinen se souhlasem Úřadu smluvně zajistit právního nástupce nebo výkon bezpečného ukončení činností souvisejících s využíváním jaderné energie nebo činností vedoucích k ozáření.

§ 17

Všeobecné povinnosti držitelů povolení

(1) Držitel povolení podle § 9 odst. 1 je povinen, kromě ostatních povinností stanovených zákonem,

a) zajistit jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost, včetně jejího ověřování, v rozsahu odpovídajícím pro jednotlivá povolení,

b) soustavně a komplexně hodnotit naplňování podmínek stanovených v § 4 z hlediska stávající úrovně vědy a techniky a zajišťovat uplatnění výsledků hodnocení v praxi,

c) dodržovat podmínky povolení vydané Úřadem, postupovat v souladu se schválenou dokumentací a vyšetřit bezodkladně každé porušení těchto podmínek nebo postupů a přijmout opatření k nápravě a zabránění opakování takové situace. Všechny případy, kdy byl některý z limitů ozáření nebo limitů bezpečného provozu jaderného zařízení překročen nebo porušen, bezodkladně oznámit Úřadu,

- d) dodržovat technické a organizační podmínky bezpečného provozu jaderných zařízení, zdrojů ionizujícího záření a pracovišť s nimi, stanovené prováděcími předpisy, schválený program zabezpečování jakosti a dodržovat zvláštní požadavky na jednotnost a správnost měření a měřidel v rozsahu stanoveném prováděcím předpisem,
- e) poskytovat potřebnou součinnost pro výkon kontrolní činnosti Úřadu podle § 39 a poskytnout součinnost osobám přibraným Úřadem za účelem posouzení odborných otázek souvisejících s výkonem kontroly,
- f) podílet se na zajišťování celostátní radiační monitorovací sítě v rozsahu stanoveném nařízením vlády podle § 19 odst. 3,
- g) uvádět do oběhu pouze zdroje ionizujícího záření označené předepsaným způsobem a s odpovídající dokumentací a v typově schválených transportních obalech,
- h) umožnit nakládání s jaderným materiálem, radioaktivními odpady a zdroji ionizujícího záření pouze osobám oprávněným a nakládat s nimi podle tohoto zákona,
- i) zajistit výkon stanovených činností pouze osobami splňujícími podmínky zvláštní odborné způsobilosti a splňujícími požadavky ověřené způsobem stanoveným zvláštním předpisem,⁹⁾ zdravotně a psychicky způsobilými,
- j) oznamovat bezodkladně Úřadu každou změnu nebo událost důležitou z hlediska jaderné bezpečnosti i, radiační ochrany, fyzické ochrany, nakládání s jadernými materiály, havarijní připravenosti a změnu všech skutečností rozhodných pro vydání povolení,
- k) poskytovat veřejnosti informace o zajištění jaderné bezpečnosti a radiační ochrany, které nejsou předmětem státního, služebního ani obchodního tajemství.

(2) Držitel povolení je povinen předložit Úřadu ke schválení

- a) dokumentaci uvedenou v příloze tohoto zákona a programy zabezpečení jakosti podle § 4 odst. 7,
- b) v povolení stanovené programy uvádění do provozu a vyřazování z provozu a nestandardní programy nebo testy mající vliv na jadernou bezpečnost,
- c) v povolení stanovené programy pro přepravu, skladování, zavážení a výměnu jaderného paliva a činností s tím souvisejících,
- d) seznam pracovních činností důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, požadavky na kvalifikaci, odbornou přípravu a způsob jejího ověřování,
- e) zařazení jaderného zařízení a jaderných materiálů do příslušné kategorie z hlediska fyzické ochrany,
- f) vnitřní havarijní plán a havarijní řád,
- g) změny dokumentace podle písmen a) až f).

(3) Držitel povolení předkládá Úřadu návrh na stanovení zóny havarijního plánování a na vymezení kontrolovaného pásma.

§ 18

Povinnosti z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti

(1) Držitel povolení je dále povinen

- a) sledovat, měřit, hodnotit, ověřovat a zaznamenávat veličiny, parametry a skutečnosti důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti v rozsahu stanoveném prováděcími předpisy,
- b) vést evidenci a provádět kontrolu jaderných materiálů a dokumenty o tom archivovat a ohlašovat Úřadu způsobem stanoveným prováděcím předpisem a ohlašovat Úřadu výsledky fyzické inventury a materiálové bilance jaderných materiálů a každou změnu v evidenci jaderných materiálů,
- c) vést a uchovávat evidenci zdrojů ionizujícího záření, objektů, materiálů, činností, veličin a parametrů a dalších skutečností důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti a evidované údaje předávat Úřadu způsobem stanoveným prováděcím předpisem,
- d) omezovat produkci radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva na nezbytnou míru,

- e) vypracovávat a předávat právnícké osobě oprávněné k ukládání radioaktivních odpadů podle § 26 údaje o krátkodobé a dlouhodobé tvorbě radioaktivních odpadů, vyhořelého jaderného paliva a další podklady pro stanovení výše a způsobu odvádění prostředků na jaderný účet,
- f) vést evidenci radioaktivních odpadů podle druhů odpadů takovým způsobem, aby byly zřejmé všechny charakteristiky důležité pro zajištění bezpečného nakládání s nimi,
- g) umožnit vstup a poskytovat potřebnou součinnost pro výkon kontrolní činnosti inspektorům Mezinárodní agentury pro atomovou energii podle § 39 odst. 5 a osobám příbráným Úřadem k posouzení odborné stránky kontrolované činnosti,
- h) vytvářet pro zajištění vyřazování jaderného zařízení nebo pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření z provozu rovnoměrně rezervu tak, aby peněžní prostředky byly k dispozici pro potřeby přípravy a realizace vyřazování z provozu v potřebném čase a výši, v souladu s Úřadem schváleným návrhem způsobu vyřazování. Rezerva je výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů.¹⁰⁾ Majetek v rozsahu vytvořené rezervy nesmí být zahrnut do konkursní podstaty,¹¹⁾
- i) zajistit soustavný dohled nad dodržováním jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti, včetně ověřování havarijní připravenosti,
- j) zajistit pro všechny zaměstnance, kteří jsou pracovníky se zdroji, zdravotní prohlídky, a u zaměstnanců vykonávajících činnosti, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost, ověřování zdravotní a psychické způsobilosti,
- k) zajistit těhotným nebo kojícím ženám pracujícím v kontrolovaném pásmu podmínky zajišťující pro plod nebo kojence stejný stupeň radiační ochrany jako pro každého jednotlivce z obyvatelstva,
- l) ověřovat bezúhonnost a splnění požadavků ověřených způsobem podle zvláštního předpisu⁹⁾ u zaměstnanců a osob nakládajících s jaderným materiálem I. a II. kategorie, zajišťujících fyzickou ochranu jaderných zařízení a jaderných materiálů, vstupujících bez doprovodu do vnitřního prostoru jaderných zařízení a zajistit, aby jen tyto osoby vykonávaly, řídily a kontrolovaly uvedené činnosti a vstupovaly do vnitřního a chráněného prostoru jaderného zařízení,
- m) ověřovat bezúhonnost zaměstnanců a osob nakládajících s jaderným materiálem III. kategorie nebo vstupujících bez doprovodu do střeženého a chráněného prostoru jaderného zařízení a zajistit, aby jen tyto osoby vykonávaly uvedené činnosti a vstupovaly do střeženého prostoru jaderného zařízení,
- n) pozastavit oprávnění nakládat s jaderným materiálem nebo vstupovat do jaderného zařízení zaměstnanci okamžikem, kdy se dozví, že bylo proti němu zahájeno trestní řízení pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, jehož skutková podstata souvisí s vykonávanou činností, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně,
- o) zajistit systém vzdělávání a ověřování způsobilosti a zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců podle významu jimi vykonávané práce.

(2) Zvláštní odbornou způsobilostí se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) odborná schopnost fyzických osob ověřená státní zkušební komisí vyžadovaná pro činnosti, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost jaderných zařízení. Státní zkušební komisi ustavuje a jejího předsedu a členy jmenuje předseda Úřadu,
 - b) odborná schopnost fyzických osob ověřená odbornou zkušební komisí Úřadu vyžadovaná pro řízení práce se zdroji ionizujícího záření a vykonávání dalších činností zvláště důležitých z hlediska radiační ochrany stanovených prováděcím předpisem.
- (3) Činnosti, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost, mohou vykonávat pouze fyzické osoby zdravotně a psychicky způsobilé, se zvláštní odbornou způsobilostí a kterým byla Úřadem na žádost držitele povolení udělena oprávnění k daným činnostem. Zdravotní a psychickou způsobilost zjišťují zdravotnická zařízení a psychologická pracoviště určená Úřadem v souladu s požadavky a nároky, které na posuzované osoby kladou jimi vykonávané činnosti.
- (4) Řídit práce se zdroji ionizujícího záření a vykonávat další činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany stanovené prováděcím předpisem mohou pouze fyzické osoby, jejichž znalost zásad a postupů radiační ochrany byla ověřena odbornou zkušební komisí Úřadu a kterým bylo Úřadem vydáno oprávnění k dané činnosti.
- (5) Činnosti, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost, a činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany, požadavky na kvalifikaci, odbornou přípravu, způsob jejich ověřování a udělování oprávnění pro osoby oprávněné vykonávat činnosti podle odstavců 3 a 4 (dále jen "vybraní pracovníci") stanoví prováděcí předpis.

(1) Držitel povolení je povinen v rozsahu a způsobem stanoveným vnitřním havarijním plánem schváleným Úřadem

- a) neprodleně vyrozumět příslušný okresní úřad, Úřad a další dotčené orgány uvedené ve vnitřním havarijním plánu o vzniku nebo podezření na vznik radiační havárie,
- b) neprodleně zajistit při vzniku radiační havárie varování obyvatelstva v zóně havarijního plánování,
- c) neprodleně zajistit likvidaci následků radiační nehody v prostorách, kde provozuje svoji činnost, a realizovat opatření pro ochranu zaměstnanců a dalších osob před účinky ionizujícího záření,
- d) zajistit monitorování ozáření zaměstnanců a dalších osob a úniků radionuklidů a ionizujícího záření do životního prostředí,
- e) informovat dotčené orgány zejména o výsledcích svého monitorování, o skutečném a očekávaném vývoji situace, o opatřeních přijatých na ochranu zaměstnanců a obyvatel, o opatřeních přijatých k likvidaci radiační nehody a o skutečném a očekávaném ozáření osob,
- f) kontrolovat a usměrňovat ozáření zaměstnanců a osob podílejících se na likvidaci radiační nehody v prostorách, kde provozuje svoji činnost,
- g) spolupracovat při likvidaci následků radiační nehody svého zařízení,
- h) podílet se při vzniku radiační havárie na činnosti celostátní radiační monitorovací sítě.

(2) Držitel povolení k přepravám podle § 9 odst. 1 písm. m) je dále povinen v rozsahu a způsobem stanoveným havarijním řádem schváleným Úřadem

- a) neprodleně vyrozumět místně příslušný okresní úřad, Úřad a další dotčené orgány uvedené v havarijním řádu o vzniku nebo podezření na vznik radiační havárie,
- b) neprodleně realizovat při vzniku radiační nehody opatření pro ochranu osob zajišťujících přepravu před účinky ionizujícího záření,
- c) neprodleně informovat dotčené orgány zejména o výsledcích svého monitorování, o skutečném a očekávaném vývoji situace, o opatřeních přijatých na ochranu osob zajišťujících přepravu, o opatřeních přijatých k likvidaci radiační havárie a o skutečném a očekávaném ozáření osob,
- d) kontrolovat a podílet se na usměrňování ozáření osob zajišťujících přepravu a podílejících se na likvidaci radiační nehody,
- e) spolupracovat při likvidaci následků radiační havárie svého zařízení.

(3) Dále je držitel povolení povinen předat příslušnému okresnímu úřadu podklady pro vypracování vnějšího havarijního plánu, spolupracovat s ním na zajištění havarijní připravenosti zóny havarijního plánování, v rozsahu stanoveném v nařízení vlády k zóně havarijního plánování a na vrub svých nákladů¹²⁾ se finančně podílet na zajištění činnosti celostátní radiační monitorovací sítě, na vybavení obyvatelstva v zóně havarijního plánování příslušných zařízení nebo pracovišť antidoty, na zajištění tiskové a informační kampaně k zajištění připravenosti obyvatelstva pro případy radiační havárie, na zajištění systému vyrozumění dotčených orgánů v rozsahu a způsobem stanoveným vnitřním havarijním plánem, na zajištění systému varování obyvatelstva v jejich okolí a je povinen podílet se na likvidaci následků radiační havárie v zóně havarijního plánování.

§ 20

Povinnosti při přepravě a dopravě jaderných položek a radionuklidových zářičů

(1) Držitel povolení podle § 9 odst. 1 písm. m) je povinen

- a) přesvědčit se, že příjemce je oprávněn k nakládání s jaderným materiálem nebo se zdroji ionizujícího záření podle tohoto zákona,
- b) zabezpečit přepravu a dopravu jaderných materiálů a prováděcím předpisem stanovených radionuklidových zářičů způsobem podle prováděcího předpisu a v souladu s požadavky stanovenými ve zvláštních předpisech,¹³⁾
- c) předávat k dopravě jaderné materiály a prováděcím předpisem stanovené radionuklidové zářiče jen v obalových souborech typově schválených Úřadem podle tohoto zákona,
- d) zajistit, aby během přepravy a dopravy únik radionuklidů ani ozáření osob nepřekročily limity a směrné hodnoty stanovené v

prováděcím předpise, a zajistit fyzickou ochranu přeprav jaderných materiálů v souladu s prováděcím předpisem.

(2) Držitel povolení podle § 9 odst. 1 písm. i), j), k) nebo m) je povinen zajistit, aby osoba, která provádí dopravu jaderných položek nebo prováděcím předpisem stanovených radionuklidových záříčů, ohlásila jejich vstup nebo výstup z území České republiky pohraničnímu celnímu úřadu a předložila tomuto celnímu úřadu ověřenou kopii příslušného povolení a v případě tranzitu při vstupu ověřenou kopii platného povolení státu, do něhož mají být jaderné položky nebo radionuklidové záříče z České republiky propuštěny. Bez splnění této podmínky celní úřad toto zboží nepustí. Údaje uvedené v těchto dokladech celní úřad oznámí Úřadu. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na tranzit položek dvojího použití.

§ 21

Používání nevýznamných a drobných zdrojů ionizujícího záření

(1) Povolení k nakládání se zdroji ionizujícího záření podle § 9 odst. 1 písm. i) není třeba k používání nevýznamných nebo typově schválených drobných zdrojů ionizujícího záření, pokud se uskutečňuje v souladu s návodem k použití těchto zdrojů schváleným Úřadem při jejich typovém schválení.

(2) Ten, kdo používá typově schválené drobné zdroje (dále jen "ohlašovatel"), je povinen nejpozději den před zahájením této činnosti ohlásit Úřadu

- a) identifikaci ohlašovatele,
- b) specifikaci používaných zdrojů ionizujícího záření a jejich počet,
- c) objekt, kde budou zdroje umístěny,
- d) předpokládaný způsob likvidace zdrojů ionizujícího záření.

(3) Povolení k nakládání se zdroji ionizujícího záření podle § 9 odst. 1 písm. i) ani ohlášení podle odstavce 2 není třeba, pokud se jedná o jednotlivé úkony a práce se zdroji v rámci povoleného nebo ohlášeného nakládání se zdroji ionizujícího záření.

§ 22

Povinnosti ohlašovatele

Ohlašovatel je povinen

- a) používat zdroje ionizujícího záření pouze v souladu s návodem k použití schváleným Úřadem v rámci typového schválení podle § 23,
- b) oznamovat Úřadu každou změnu v údajích uvedených v § 21,
- c) prověřit každé porušení tohoto zákona a prováděcích předpisů a přijmout opatření k nápravě,
- d) zajistit bezpečné ukončení činností,
- e) vést a uchovávat evidenci zdrojů ionizujícího záření a evidované údaje předávat Úřadu způsobem stanoveným prováděcím předpisem,
- f) poskytovat potřebnou součinnost pro výkon kontrolní činnosti Úřadu.

§ 23

Typové schválení

(1) Obalové soubory pro přepravu, skladování nebo ukládání jaderného materiálu a radionuklidových záříčů stanovených prováděcím předpisem, zdroje ionizujícího záření stanovené prováděcím předpisem, ochranné pracovní pomůcky pro práce se zdroji ionizujícího záření a další zařízení, které jsou určeny k bezprostředním činnostem se zdroji ionizujícího záření a jejichž konstrukce může ovlivnit úroveň radiační ochrany, smějí být vyráběny, pouze pokud byly typově schváleny Úřadem. Typové schválení není třeba k výrobě pomůcek pro práce s nevýznamnými a drobnými zdroji ionizujícího záření a radiofarmak registrovaných podle zvláštních předpisů⁴⁾ a na základě kladného vyjádření Úřadu.

(2) Úřad zahájí řízení o typovém schválení podle odstavce 1 na žádost výrobce nebo u dovážených zařízení na žádost dovozce, a to dnem, kdy Úřadu byla doručena žádost. Úřad rozhodne o žádosti o typové schválení obalového souboru pro přepravu nebo skladování jaderného materiálu a radionuklidového záříče stanoveného prováděcím předpisem ve lhůtě do 12měsíců od zahájení řízení. V ostatních případech do 90dnů od zahájení řízení. Náležitosti žádosti, doklady, které je nutno k žádosti doložit, a způsob schválení stanoví prováděcí předpis.

(3) U výrobků určených prováděcím předpisem je součástí podkladů pro rozhodnutí Úřadu o typovém schválení dokumentace zkoušek, které se provádějí na náklad žadatele u právnických osob, které určí Úřad.

(4) Výrobce zařízení podle odstavce 1, vyráběných za účelem jejich uvedení do oběhu, je povinen je vyrábět podle Úřadem schváleného typu, ověřovat shodu vlastností a parametrů jednotlivých výrobků se schváleným typem a dokládat ji v rozsahu a způsobem stanoveným Úřadem v rozhodnutí o typovém schválení zařízení nebo v prováděcím předpise.

(5) Dovozce zařízení podle odstavce 1 je povinen dovážet pouze Úřadem schválené typy. Dovozce, nebo osoba uvádějící toto zařízení do oběhu, je povinen zajistit ověřování shody vlastností a parametrů jednotlivých výrobků se schváleným typem a dokládat ji v rozsahu a způsobem stanoveným Úřadem v rozhodnutí o typovém schválení zařízení nebo v prováděcím předpise.

HLAVA ČTVRTÁ NAKLÁDÁNÍ S RADIOAKTIVNÍMI ODPADY

§ 24

(1) Každý, kdo nakládá s radioaktivními odpady, je povinen brát v úvahu všechny jejich fyzikální, chemické a biologické vlastnosti, které by mohly bezpečnost nakládání s nimi ovlivnit.

(2) Vlastník radioaktivních odpadů, případně jiná fyzická nebo právnická osoba, která nakládá s věcí vlastníka tak, že při její činnosti vznikají radioaktivní odpady, (dále jen "původce") nese veškeré náklady spojené s jejich nakládáním od jejich vzniku až po jejich uložení, včetně monitorování úložišť radioaktivních odpadů po jejich uzavření a potřebných výzkumných a vývojových prací. Smluvní převod práva k nakládání s radioaktivními odpady nebo jejich vlastnictví musí mít písemnou formu.

(3) Do doby, než vyhořelé nebo ozářené jaderné palivo jeho původce nebo Úřad prohlásí za radioaktivní odpad, se na nakládání s ním, kromě požadavků vyplývajících z jiných ustanovení tohoto zákona, vztahují také požadavky jako na radioaktivní odpady. Vlastník vyhořelého nebo ozářeného jaderného paliva je povinen nakládat s ním tak, aby nebyla ztížena možnost jeho další úpravy.

(4) Na nakládání s radioaktivními odpady se nevztahuje zákon o odpadech.¹⁴⁾ Podrobnosti pro nakládání s radioaktivními odpady stanoví prováděcí předpis.

§ 25

Stát ručí za podmínek stanovených tímto zákonem za bezpečné ukládání všech radioaktivních odpadů, včetně monitorování a kontroly úložišť i po jejich uzavření.

§ 26

(1) Pro zajišťování činností spojených s ukládáním radioaktivních odpadů Ministerstvo průmyslu a obchodu zřizuje Správu úložišť radioaktivních odpadů (dále jen "Správa") jako státní organizaci. Správa vykonává jednotlivé činnosti na základě povolení podle § 9 odst. 1. V případě jejího zrušení přecházejí práva a závazky Správy na zřizovatele.

(2) Činnosti Správy jsou financovány z prostředků zúčtovatelného účtu vedeného u České národní banky (dále jen "jaderný účet"). Ministerstvo financí spravuje jaderný účet, který je součástí účtů státních finančních aktiv a pasiv, o jejichž použití rozhoduje vláda.¹⁵⁾ Prostředky jaderného účtu lze použít pouze pro účely podle tohoto zákona.

(3) Předmětem činnosti Správy je

- a) příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí,
- b) nakládání s radioaktivními odpady,
- c) úprava vyhořelého nebo ozářeného jaderného paliva do formy vhodné pro uložení nebo následné využití,
- d) vedení evidence převzatých radioaktivních odpadů a jejich původců,
- e) správa odvodů podle § 27,
- f) vypracování návrhů na stanovení odvodů plátců na jaderný účet,
- g) zajištění a koordinace výzkumu a vývoje v oblasti nakládání s radioaktivními odpady,
- h) kontrola rezervy držitelů povolení na vyřazování jejich zařízení z provozu,

- i) poskytování služeb v oblasti nakládání s radioaktivními odpady,
 - j) nakládání s radioaktivními odpady, které byly dopraveny na území České republiky ze zahraničí a nelze je vrátit,
 - k) zajišťování prozatímní správy¹⁶⁾ u radioaktivních odpadů v případech, kdy podle zvláštního zákona¹⁷⁾ připadly do vlastnictví státu; jde-li o věci nalezené, opuštěné nebo skryté,¹⁸⁾ je Správa příslušná i k jejich přijetí namísto státního orgánu určeného zvláštním zákonem.¹⁹⁾
- (4) Svou činnost vykonává Správa na základě vládou schváleného statutu, rozpočtu a ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti. Činnost podle odstavce 3 písm. a), b) a c) Správa zajišťuje především výběrem dodavatelů na základě hodnocení zajištění jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a ekonomické výhodnosti, činnost podle odstavce 3 písm. i) Správa vykonává pouze v souvislosti s jinými svými činnostmi.
- (5) Ministerstvo financí převádí prostředky z jaderného účtu na samostatný účet Správy podle vládou schváleného plánu činnosti a rozpočtu Správy.
- (6) Správa vykonává právo hospodaření s majetkem státu a účtuje o něm ve svém účetnictví.²⁰⁾ Svůj majetek Správa nemá. Správa neodpisuje investiční majetek, netvoří rezervy a opravné položky.
- (7) Při zadávání zakázek se Správa řídí zvláštním zákonem.²¹⁾
- (8) Prostředky Správy jsou předmětem ročního zúčtování k jadernému účtu. Příjem z vlastní činnosti Správa převádí na jaderný účet a je oprávněna zprostředkovat platby v jeho prospěch.
- (9) Statut Správy v souladu s § 27 stanoví způsob finančního zúčtování k jadernému účtu, další podrobnosti o hospodaření a vymezení majetku, k němuž má Správa právo hospodaření při svém zřízení.
- (10) Správa vytváří fond kulturních a sociálních potřeb podle zvláštního předpisu.²²⁾

§ 27

- (1) Příjmy jaderného účtu jsou zejména
- a) prostředky získané od původců radioaktivních odpadů,
 - b) úroky z jaderného účtu,
 - c) výnosy z operací s prostředky jaderného účtu na finančním trhu,
 - d) příjmy Správy a platby zprostředkované Správou,
 - e) dotace, dary, granty a jiné příjmy.
- (2) Původci jsou povinni odvádět na vrub svých nákladů¹²⁾ prostředky ke krytí nákladů na uložení radioaktivních odpadů, které jim vznikly nebo vzniknou, a s tím spojených činností Správy. Tyto prostředky se shromažďují na jaderném účtu formou odvodů. Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při správě odvodů přiměřeně podle zvláštního zákona.²³⁾
- (3) Výše odvodů se stanoví na základě předpokládaných nákladů na činnosti zajišťované Správou a podílu jednotlivých původců na celkovém vzniku radioaktivních odpadů ve vztahu k jednotlivým činnostem Správy s předstihem tří let ve vazbě na roční, tříletý a dlouhodobý plán činnosti Správy.
- (4) Zůstatky jaderného účtu vedeného ve státních finančních aktivech mohou být investovány na finančním trhu výhradně do likvidních dluhopisů státu, České národní banky, dluhopisů se státními zárukami, případně do cenných papírů emitentů, kteří mají stupeň ohodnocení některou společností podle výběru Ministerstva financí minimálně na úrovni České republiky. Finanční investování může Ministerstvo financí zajišťovat prostřednictvím jiných osob. Na způsob investování a jeho výnosnost dohlíží Ministerstvo financí.
- (5) Výši a způsob odvádění prostředků na jaderný účet, zejména základ odvodu, sazbu odvodu, odvodové období, splatnost odvodu, podání přiznání odvodu a zálohy na odvod, a způsob jejich správy, včetně způsobu evidence dle plátců, a podrobnosti hospodaření s prostředky jaderného účtu stanoví vláda svým nařízením. V tomto nařízení vláda stanoví pravidla, podle kterých bude umožněno původcům malého množství radioaktivních odpadů splatit odvod úhradou nákladů na jejich uložení ve prospěch jaderného účtu prostřednictvím Správy.

(6) V případě, kdy dojde k bezpečnému zneškodnění radioaktivních odpadů tak, že náklady Správy na činnosti související s odpady daného původce nedosáhnou předpokládané výše a původce ukončil činnosti, při kterých mu radioaktivní odpady vznikaly, vláda při schvalování rozpočtu Správy rozhodne o refundaci nespotřebovaných prostředků tomuto původci.

§ 28

(1) Stát poskytne prostřednictvím jaderného účtu Správě peněžní prostředky na činnost, kterou vykonává podle § 26 odst. 3 písm. j) a k), a na nakládání s radioaktivními odpady, které byly uloženy podle předpisů platných do nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Stát může poskytnout dotaci na likvidaci starých radiačních zátěží, a to

a) na zneškodnění radioaktivních odpadů, které vznikly do doby privatizace²⁴⁾ jejich původců,

b) na likvidaci radioaktivního znečištění životního prostředí, ke kterému došlo do doby privatizace²⁴⁾ jeho původců,

c) v rozsahu poměrné části nákladů na likvidaci radioaktivních odpadů vzniklých z látek nebo předmětů, které byly znečištěny radionuklidy do doby privatizace²⁴⁾ jejich původců,

d) v rozsahu poměrné části nákladů na vyřazování z provozu zařízení uvedených do provozu před jejich privatizací²⁴⁾ včetně nezbytných výzkumných a vývojových prací,

e) na zjištění rizika vyplývajícího z přítomnosti radonu a jeho dceřiných produktů ve vnitřním ovzduší staveb a na přijetí opatření prokazatelně zdůvodněných podle § 6 odst. 2.

Dotace může být poskytnuta na základě žádosti dokládající skutečnosti uvedené pod písmeny a) až e).

§ 29

(1) Orgány Správy jsou Rada a ředitel. Statutárním orgánem Správy je ředitel. Ředitel musí být bezúhonný podle § 11, musí splňovat požadavky ověřené způsobem podle zvláštního zákona,⁹⁾ musí být způsobilý k právním úkonům a musí mít vysokoškolské vzdělání a nejméně šest let odborné praxe.

(2) Členy Rady a ředitele Správy jmenuje a odvolává ministr průmyslu a obchodu (dále jen "ministr").

(3) Rada má 11 členů. Radu tvoří zástupci orgánů státní správy, původců radioaktivních odpadů a veřejnosti. Počet zástupců původců radioaktivních odpadů činí čtyři osoby, počet zástupců veřejnosti též čtyři osoby. Členství v Radě je veřejnou funkcí.²⁵⁾

(4) Členem Rady může být pouze osoba bezúhonná podle § 11 a způsobilá k právním úkonům. Člen Rady nesmí být se Správou v pracovněprávním vztahu nebo ve vztahu obdobném. Funkční období členů Rady je pět let.

(5) Rada

a) dohlíží na hospodárnost a účelnost vynakládání prostředků na činnosti zajišťované a prováděné Správou, upozorňuje ředitele Správy a ministra na zjištěné nedostatky a navrhuje opatření k nápravě,

b) doporučuje ministrovi k předložení vládě roční, tříletý a dlouhodobý plán činnosti a rozpočet Správy,

c) hodnotí plnění ročního plánu činnosti a rozpočtu Správy a zajišťuje ověření roční účetní závěrky Správy auditorem,

d) doporučuje ministrovi odvolání nebo jmenování ředitele Správy, případně organizační změny Správy nebo změny statutu Správy,

e) doporučuje ministrovi návrh na stanovení odvodů na jaderný účet.

(6) Ředitel má právo účastnit se jednání Rady s hlasem poradním.

§ 30

(1) Ministr na návrh Správy předkládá ke schválení vládě

a) roční plán činnosti Správy, včetně ročního rozpočtu,

b) tříletý plán činnosti Správy, včetně plánovaných příjmů a výdajů, spojený s dlouhodobým plánem činnosti Správy a odhadem

předpokládaných příjmů a výdajů,

c) výroční zprávu o činnosti Správy, včetně auditorem ověřené roční účetní závěrky a vyhodnocení účelnosti vynaložených prostředků,

d) statut Správy,

e) návrh nařízení vlády pro stanovení odvodů na jaderný účet na základě návrhu podle § 26 odst.3 písm. f).

(2) V případech nebezpečí z prodlení schválení ročního plánu činnosti a rozpočtu Správy má ministr právo schválit provizorní roční plán a rozpočet Správy, na jejichž základě vykonává Správa svou činnost až do schválení plánu činnosti a rozpočtu vládou.

§ 31

(1) Správa je povinna převzít radioaktivní odpady od původce v případě, že tyto odpady splňují podmínky přijatelnosti odpadů k uložení (dále jen "podmínky přijatelnosti").

(2) Podmínky přebírání odpadů k ukládání a odvádění prostředků, včetně sankcí, budou upraveny smlouvou, která bude uzavřena mezi původcem a Správou.

(3) Podmínky přijatelnosti stanoví Úřad v povolení provozu pro jednotlivá úložiště na základě posouzení Správou předložených bezpečnostních rozborů z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti.

(4) Správa je povinna převzít radioaktivní odpady nebo nakládat s radioaktivními odpady na základě rozhodnutí Úřadu podle § 3 odst. 2 písm. q), a to i v případě, že nevyhovují podmínkám přijatelnosti. V tomto případě Správa na náklady původce zajistí úpravu takových odpadů do formy splňující podmínky přijatelnosti na úložiště nebo bezpečné skladování takových odpadů do vytvoření podmínek pro konečné řešení.

(5) Nárok na uplatnění náhrady nákladů za nakládání s radioaktivními odpady se promlčuje ve lhůtě tří let ode dne zjištění původce radioaktivních odpadů, nejpozději však ve lhůtě 20 let ode dne, kdy Správa převzala tyto radioaktivní odpady k uložení.

(6) Radioaktivní odpady okamžikem převzetí Správou od jejich původce přecházejí do vlastnictví státu. Předání a převzetí radioaktivních odpadů si původce a Správa navzájem písemně potvrdí.

HLAVA PÁTÁ OBČANSKOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST ZA JADERNÉ ŠKODY

§ 32

(1) Pro účely občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody se použijí ustanovení mezinárodní smlouvy,²⁶⁾ kterou je Česká republika vázána.

(2) Ustanovení obecných právních předpisů^{27),28)} o odpovědnosti za škodu se použijí jen tehdy, nestanoví-li mezinárodní smlouva²⁶⁾ nebo tento zákon jinak.

§ 33

(1) Držitel povolení k provozu jaderného zařízení²⁹⁾ nebo k jakékoliv činnosti spojené s užíváním jaderného zařízení nebo držitel povolení k přepravě jaderných materiálů³⁰⁾ je provozovatelem³¹⁾ odpovědným za jadernou škodu³²⁾ podle mezinárodní smlouvy,²⁶⁾ kterou je Česká republika vázána.

(2) Pokud jedna osoba je držitelem povolení k více jaderným zařízením nacházejícím se na území, pro něž byl schválen společný vnitřní havarijní plán, jsou tato zařízení považována pro účely odpovědnosti za jaderné škody za jedno jaderné zařízení. Za jedno jaderné zařízení ve vztahu k odpovědnosti za jaderné škody však nelze považovat více jaderných zařízení, ke kterým mají povolení různé osoby, i když tato zařízení na sebe přímo navazují.

§ 34

(1) Při stanovení rozsahu a způsobu náhrady jaderné škody se použijí ustanovení obecných právních předpisů o odpovědnosti za škodu.²⁷⁾ Pro stanovení výše škody se použijí předpisy platné v době vzniku jaderné události,³³⁾ která jadernou škodu způsobila.

(2) Jadernou škodou je také škoda vzniklá vynaložením nákladů na nezbytná opatření k odvrácení nebo snížení ozáření nebo k obnovení původního nebo obdobného stavu životního prostředí, pokud byla tato opatření vyvolána v důsledku jaderné události a

povaha škody to umožňuje.

(3) Prováděcí předpis stanoví limity koncentrace a množství jaderného materiálu, na které se ustanovení o jaderných škodách v souladu s mezinárodní smlouvou³⁴⁾ nevztahují.

§ 35

Odpovědnost držitele povolení za jadernou škodu způsobenou každou jednotlivou jadernou událostí je omezena v případě

a) jaderných zařízení pro energetické účely,³⁵⁾ skladů a úložišť vyhořelého jaderného paliva, určeného pro tato zařízení, nebo jaderných materiálů, vzniklých zpracováním tohoto paliva, na částku 6 mld. Kč,

b) ostatních jaderných zařízení a přeprav na částku 1,5 mld. Kč.

§ 36

(1) Držitel povolení podle § 33 je povinen sjednat pojištění své odpovědnosti za jadernou škodu s pojistitelem oprávněným podle zvláštního zákona,³⁶⁾ pokud není stanoveno jiné finanční zajištění pro případ odpovědnosti za jadernou škodu.

(2) Ministerstvo financí v dohodě s Úřadem a Ministerstvem průmyslu a obchodu stanoví formou rozhodnutí o výjimce z odstavce 1 v zájmu hospodárního vynakládání státních prostředků, u kterého držitele povolení se namísto pojištění vyžaduje jiné finanční zajištění pro případ odpovědnosti za jadernou škodu.

(3) Pojistná částka v případech podle § 35 písm. a) nesmí být nižší než 1,5 mld. Kč, v případech podle § 35 písm. b) nižší než 200 mil. Kč.

(4) Pojištění se uzavírá nebo jiné finanční zajištění se stanoví zvlášť pro každé jaderné zařízení nebo přepravu jaderných materiálů ve smyslu § 33 odst. 2.

(5) Bližší podmínky pojištění stanoví všeobecné pojistné podmínky pojistitele schválené orgánem státního dozoru nad pojišťovnictvím. Bližší podmínky jiného finančního zajištění stanoví Ministerstvo financí.

§ 37

(1) Stát poskytuje záruku za uspokojení přiznaných nároků na náhradu jaderné škody, pokud nejsou uhrazeny z povinného pojištění nebo jiného stanoveného finančního zajištění, a to do částky

a) 6 mld. Kč po vyčerpání plnění pojistitele v rozsahu 1,5 mld. Kč v případech zařízení podle § 35 písm. a),

b) 1,5 mld. Kč po vyčerpání plnění pojistitele v rozsahu 200 mil. Kč v případech zařízení podle § 35 písm. b).

(2) Právo státu jako ručitele na postih za uspokojení přiznaných nároků na náhradu jaderné škody vůči držiteli povolení není dotčeno.

§ 38

(1) Právo na náhradu jaderné škody se promlčí, jestliže nárok na její náhradu nebyl uplatněn ve lhůtě tří let ode dne, kdy se poškozený o událost, která vedla k jaderné škodě, a o tom, kdo za ni odpovídá, dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však ve lhůtě deseti let ode dne vzniku takové události, popřípadě po uplynutí platnosti pojištění, pokud byla platnost pojištění delší.

(2) Držitel povolení je v případě, kdy u něj dojde ke vzniku jaderné události, povinen písemně oznámit v oblasti ovlivněné touto událostí podle zjištění Úřadu na základě činnosti celostátní radiační monitorovací sítě podle § 3 odst. 2 písm. j), že za jadernou škodu způsobenou touto událostí odpovídá. Toto písemné oznámení musí být veřejně přístupné u držitele povolení a na okresních úřadech a obecních úřadech v této oblasti.

HLAVA ŠESTÁ VÝKON STÁTNÍHO DOZORU A POKUTY

§ 39

Kontrolní činnost

(1) Úřad kontroluje dodržování tohoto zákona a dalších předpisů vydaných na jeho základě. Úřad vykonává kontrolu u osob, kterým bylo vydáno povolení podle § 9 odst. 1 nebo splnily ohlašovací povinnost podle § 21 odst. 2, u osob vykonávajících činnosti související s využíváním jaderné energie a činnosti vedoucí k ozáření, které nevyžadují povolení ani ohlášení, u osob odpovědných za provádění zásahů ke snížení přírodního ozáření nebo ozáření v důsledku radiačních nehod a u osob, u nichž lze

důvodně předpokládat, že neoprávněně využívají jadernou energii nebo vykonávají činnosti vedoucí k ozáření.

(2) Kontrolními pracovníky Úřadu jsou inspektoři jaderné bezpečnosti a inspektoři radiační ochrany (dále jen "inspektoři"). Inspektorem může být pouze osoba způsobilá k právním úkonům, která má vysokoškolské vzdělání příslušného směru a tři roky odborné praxe. Inspektor musí být odborně způsobilý v jím kontrolované oblasti, bezúhonný podle § 11 a splňovat požadavky ověřené způsobem podle zvláštního zákona.⁹⁾ Inspektory jmenuje předseda Úřadu.

(3) Inspektoři kontrolují, zda osoby uvedené v odstavci 1 dodržují ustanovení tohoto zákona a prováděcích předpisů a zda dodržují předmět a rozsah vydaného povolení, včetně stanovených podmínek.

(4) Inspektoři v rámci kontrolní činnosti a předseda Úřadu jsou oprávněni, vedle práv vyplývajících ze zvláštních předpisů,³⁷⁾

a) vstupovat kdykoliv do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaných osob, kde se provádějí činnosti související s využíváním jaderné energie nebo činnosti vedoucí k ozáření,

b) provádět kontrolu dodržování požadavků a podmínek jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti a stavu jaderného zařízení, dodržování limitů a podmínek a provozních předpisů,

c) požadovat důkazy o plnění všech stanovených povinností při zajišťování jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti jaderného zařízení,

d) provádět měření a odebírat u kontrolovaných osob vzorky potřebné pro kontrolu dodržování tohoto zákona a dalších předpisů vydaných na jeho základě,

e) provádět fyzickou kontrolu jaderných položek nebo zdrojů ionizujícího záření, včetně kontroly jejich evidence,

f) prověřovat odbornou způsobilost a zvláštní odbornou způsobilost podle tohoto zákona,

g) účastnit se šetření a likvidace událostí důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti, včetně neoprávněného nakládání s jadernými položkami nebo zdroji ionizujícího záření.

(5) Provádět fyzickou kontrolu jaderných materiálů a kontrolu jejich evidence jsou oprávněni v doprovodu inspektorů Úřadu též inspektoři Mezinárodní agentury pro atomovou energii v souladu s mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána.²⁾

(6) Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se postup při kontrolní činnosti zvláštním zákonem.³⁷⁾

§ 40 Opatření k nápravě

(1) Zjistí-li inspektor nedostatky v činnosti u kontrolované osoby, je oprávněn podle povahy zjištěného nedostatku

a) vyžadovat, aby kontrolovaná osoba ve stanovené lhůtě zjednala nápravu,

b) uložit kontrolované osobě provedení technických kontrol, revizí nebo zkoušek provozní způsobilosti zařízení, jejich částí, systému nebo jejich souborů, pokud je to nezbytné pro ověření jaderné bezpečnosti,

c) odebrat oprávnění zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanci kontrolované osoby, který závažně porušil své povinnosti nebo který nevyhovuje odborné, zdravotní nebo psychické způsobilosti,

d) navrhnout uložení pokuty.

(2) Úřad je oprávněn v případě nebezpečí z prodlení nebo při vzniku nežádoucích skutečností důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti vydat předběžné opatření³⁸⁾ ukládající kontrolované osobě snížit výkon nebo zastavit provoz jaderného zařízení, zastavit montáž součástí nebo systémů jaderného zařízení, zákaz nakládání s jadernými položkami, zdroji ionizujícího záření nebo radioaktivními odpady nebo povinnost strpět, aby s nimi na její náklady nakládala jiná osoba.

§ 41 Pokuty

Úřad uloží za porušení právní povinnosti stanovené tímto zákonem pokutu až do výše

a) 100 mil. Kč tomu, kdo poruší zákaz využívání jaderné energie k jiným než mírovým účelům podle § 4 nebo zákaz podle § 5

odst. 1,

b) 50 mil. Kč osobě, která vykonává bez povolení činnosti podle § 9 odst. 1,

c) 10 mil. Kč držiteli povolení za porušení povinností podle § 17 až 20,

d) 10 mil. Kč osobě, která poruší zákaz dovozu radioaktivních odpadů k jejich uložení podle § 5 odst. 2, neplní povinnost odvodů na jaderný účet podle § 27 nebo povinnost ukládání radioaktivních odpadů pouze osobou určenou k tomu podle § 26 a § 48 odst. 1,

e) 200 tisíc Kč fyzickým osobám statutárních orgánů a 100 tisíc Kč zaměstnancům kontrolované osoby za zkreslení nebo zatajení skutečností důležitých pro výkon dozoru nebo za neposkytnutí součinnosti při kontrole,

f) 100 tisíc Kč za nesplnění ostatních povinností uložených tímto zákonem.

§ 42

(1) Pokutu podle § 41 lze uložit do tří let ode dne, kdy Úřad zjistil porušení povinnosti, nejdéle však do deseti let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(2) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti, významu a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobených následků, k včasnosti a účinné součinnosti při odstraňování závad. V případě, kdy došlo k nápravě bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti, a Úřadu byla poskytnuta účinná součinnost a nedošlo-li ke vzniku škody osobám nebo na životní prostředí, Úřad může od uložení pokuty upustit.

(3) Úřad vybírá pokuty uložené podle § 41. Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu.

ČÁST II ZMĚNA A DOPLNĚNÍ ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 425/1990 SB., O OKRESNÍCH ÚŘADECH, ÚPRAVĚ JEJICH PŮSOBNOSTI A O NĚKTERÝCH DALŠÍCH OPATŘENÍCH S TÍM SOUVISEJÍCÍCH, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 43

Zákon České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění zákona České národní rady č. 266/1991 Sb., zákona České národní rady č. 542/1991 Sb., zákona České národní rady č. 321/1992 Sb. a zákona č. 254/1994 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 5 odst. 2 se za větu první vkládá tato věta, která včetně poznámky č. 4d) zní: "Pro řešení mimořádných událostí zpracovává havarijní plán okresu, případně i vnější havarijní plán podle zvláštního zákona^{4d)} a ověřuje havarijní připravenost určenou havarijním plánem.

4d) Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů."

2. V § 5 odst. 2 věta druhá zní: "Za účelem řešení mimořádných situací zabezpečuje koordinovaný postup záchranných, pohotovostních, odborných a jiných služeb, správních úřadů, obcí, fyzických a právnických osob při likvidaci následků mimořádných událostí (dále jen "Integrovaný záchranný systém")."

3. V § 5 odst. 2 se na konci připojuje tato věta: "Pro případ havárie, která by mohla zasáhnout více okresů, zabezpečuje koordinaci přípravy havarijního plánu pro území zóny havarijního plánování podle zvláštního zákona^{4d)} a společného řešení havárie přednostu okresního úřadu, na jehož území se zdroj nebezpečí nachází."

4. V § 15 se za písmeno e) vkládá nové písmeno f), které zní:

"f) v dohodě se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost metodicky řídí a koordinuje okresní úřady ve věcech havarijní připravenosti a likvidace následků radiační havárie,".

Dosavadní písmena f) a g) se označují jako písmena g) a h).

5. Dosavadní text § 15 se označuje jako odstavec 1 a doplňuje se novým odstavcem 2, který zní:

"(2) Ministerstvo vnitra stanoví prováděcím předpisem podrobnosti ke zpracování havarijního plánu okresu a vnějšího havarijního plánu."

**ČÁST III
DOPLNĚNÍ ZÁKONA
ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 283/1991 SB.,
O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY,
VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ**

§ 44

Zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona České národní rady č. 26/1993 Sb., zákona č. 67/1993 Sb., zákona č. 163/1993 Sb., zákona č. 326/1993 Sb., zákona č. 82/1995 Sb. a zákona č. 152/1995 Sb., se doplňuje takto:

V § 2 odst. 1 písm. o) se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se písmeno p), které včetně poznámky č. 2a) zní:

"p) zajišťuje pohotovostní ochranu jaderných zařízení, která určí vláda České republiky, a podílí se na fyzické ochraně jaderného materiálu při jeho přepravě podle zvláštního zákona.^{2a)}

2a) Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů."

**ČÁST IV
DOPLNĚNÍ ZÁKONA
ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 586/1992 SB.,
O DANÍCH Z PŘÍJMŮ,
VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ**

§ 45

Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb. a zákona č. 316/1996 Sb., se doplňuje takto:

V § 18 odst. 2 písm. b) se tečka nahrazuje čárkou a vkládá se nové písmeno c), které včetně poznámky č. 19e) zní:

"c) příjmy z vlastní činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů^{19e)} s výjimkou příjmů podléhajících zvláštní sazbě daně vybírané srážkou podle § 36 tohoto zákona.

19e) § 26 odst. 8 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů."

**ČÁST V
USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ
A ZÁVĚREČNÁ**

§ 46

Úkoly a povinnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti havarijní připravenosti

- (1) Ministerstvo obrany v rámci civilní ochrany poskytuje při zajišťování havarijní připravenosti a při jejím ověřování monitorovací systém, systém vyrozumění a varování, prostředky kolektivní a individuální ochrany obyvatelstva a dále síly a prostředky k likvidaci následků radiační havárie.
- (2) Ministerstvo zdravotnictví vytváří systém poskytování speciální lékařské pomoci vybranými klinickými pracovišti osobám ozařeným při radiačních nehodách.

§ 47

Společná a přechodná ustanovení

(1) V řízení podle tohoto zákona se postupuje podle obecných právních předpisů,^{37),39)} pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Osoby, které ukládají radioaktivní odpady na základě povolení vydaných podle zákona č. 28/1984 Sb., o státním dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení, nebo na základě vyhlášky Ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením, jsou oprávněny vykonávat tuto činnost do okamžiku předání svých úložišť radioaktivních odpadů Správě podle § 48 odst. 1.

(3) Osoby, které vykonávají činnosti upravené v tomto zákoně na základě povolení nebo souhlasu vydaného podle zákona č. 28/1984 Sb., o státním dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení, jsou povinny přizpůsobit své právní poměry do jednoho roku od nabytí účinnosti tohoto zákona požadavkům uvedeným v § 18 odst. 1 písm. e) a § 36, do dvou let od nabytí účinnosti tohoto zákona požadavkům uvedeným v § 17 odst. 1 písm. i), v § 18 odst. 1 písm. m) a n) a ostatním požadavkům tohoto zákona do pěti let od nabytí jeho účinnosti s výjimkou § 48, kdy povinnost vzniká dnem zřízení jaderného účtu. Uplynutím těchto lhůt platnost původního povolení nebo souhlasu zaniká.

(4) Platnost oprávnění k nakládání se zdroji ionizujícího záření vydaných podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením, končí uplynutím doby, na kterou byla vydána, nejpozději však uplynutím pěti let od účinnosti tohoto zákona.

(5) Řízení, která neskončila před nabytím účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle právních předpisů platných v době zahájení řízení.

(6) Zóny havarijního plánování stanovené před účinností tohoto zákona se pokládají za zóny havarijního plánování stanovené tímto zákonem.

(7) Úřad vydá vyhlášky k provedení § 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 34 a bodů A.I.1, A.I.2 a B.I.1 přílohy.

(8) Ministerstvo průmyslu a obchodu v dohodě s Úřadem stanoví právním předpisem zvláštní požadavky na zabezpečování jednotnosti a správnosti měřidel a měření při činnostech spojených s využíváním jaderné energie a při činnostech vedoucích k ozáření.

§ 48

(1) Úložiště radioaktivních odpadů, provozovaná dosud jinými osobami než Správou, budou převedena do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona do vlastnictví státu a svěřena Správě, s výjimkou úložišť tvořených výsypkami, odkališti nebo odvaly vzniklými hornickou činností, které obsahují radioaktivní odpady, případně tvořených důlními díly, do jejichž základky jsou použity radioaktivní odpady,

a) pokud je jejich provozovatelem státní podnik⁴⁰⁾ a do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona získá povolení Úřadu podle § 9 písm. j) nebo

b) pokud jejich vlastník do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona se Správou uzavře smlouvu k zajištění radiační ochrany nebo

c) u kterých zásah ke snížení radioaktivního znečištění není zdůvodněn přínosem podle § 6 odst. 2.

(2) Státní podnik,⁴⁰⁾ u kterého zakladatel vyhlásil útlum, není povinen vytvářet rezervu na vyřazování z provozu podle § 18 odst. 1 písm. h).

§ 49

Závěrečná ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 287/1993 Sb., o působnosti Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, ve znění zákona č. 85/1995 Sb.

2. Zákon č. 28/1984 Sb., o státním dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení.

3. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.

4. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 28/1977 Sb., o evidenci a kontrole jaderných materiálů, ve znění vyhlášky č. 100/1989 Sb.

5. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 67/1987 Sb., o zajištění jaderné bezpečnosti při zacházení s radioaktivními odpady.

6. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 100/1989 Sb., o bezpečnostní ochraně jaderných zařízení a jaderných materiálů.
7. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 191/1989 Sb., kterou se stanoví způsob, lhůty a podmínky ověřování zvláštní odborné způsobilosti vybraných pracovníků jaderných zařízení.
8. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 436/1990 Sb., o zajištění jakosti vybraných zařízení z hlediska jaderné bezpečnosti jaderných zařízení.
9. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví České republiky č. 76/1991 Sb., o požadavcích na omezování ozáření z radonu a dalších přírodních radionuklidů.
10. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 2/1978 o zajištění jaderné bezpečnosti při navrhování, povolování a provádění staveb s jaderně energetickým zařízením (registrován v částce 28/1978 Sb.).
11. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 4/1979 o obecných kritériích zajištění jaderné bezpečnosti při umisťování staveb s jaderně energetickým zařízením (registrován v částce 9/1979 Sb.).
12. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 6/1980 o zajištění jaderné bezpečnosti při spouštění a provozu jaderně energetických zařízení (registrován v částce 13/1980 Sb.).
13. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 8/1981 o zkoušení zařízení pro přepravu a ukládání radioaktivních materiálů (registrován v částce 20/1981 Sb.).
14. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 9/1985 o zajištění jaderné bezpečnosti výzkumných jaderných zařízení (registrován v částce 11/1985 Sb.).

§ 50

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1997, s výjimkou hlavy čtvrté a páté a § 48, které nabývají účinnosti dnem vyhlášení.

Zeman v. r.
Havel v. r.
Klaus v. r.

- 1) Čl. I odst. 4 zákona ČNR č. 21/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, a kterým se provádějí další opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky.
- 2) Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 61/1974 Sb., o Smlouvě o nešíření jaderných zbraní. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 62/1974 Sb., o Smlouvě o zákazu umisťování jaderných zbraní a jiných zbraní hromadného ničení na dně moří a oceánů a v jeho podzemí.
- 3) Zákon ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
- 4) Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Např. zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 309/1991 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon o ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Např. zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 21/1997 Sb., o kontrole vývozu a dovozu zboží a technologií podléhajících mezinárodním kontrolním režimům, zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 61/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Zákon ČNR č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.
- 8) Např. zákon č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Zákon ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) § 6 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.
- 12) § 24 odst. 2 písm. p) zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) Např. zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, vyhláška Ministerstva dopravy č. 187/1994 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě, zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, příloha I. k vyhlášce ministra zahraničních věcí č. 8/1985 Sb., o Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF), zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, vyhláška Ministerstva dopravy č. 17/1966 Sb., o leteckém přepravním řádu, ve znění vyhlášky č. 15/1971 Sb.
- 14) Zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech, ve znění zákona č. 300/1995 Sb.
- 15) Zákon ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice

(rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů.

16) § 761 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

17) Např. § 135 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

18) § 135 odst. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

19) § 13 zákona č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník.

20) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb.

21) Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb.

22) Vyhláška Ministerstva financí č. 310/1995 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

23) Zákon ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

24) Zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů.

25) § 124 odst. 1 a 2 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

26) Vídeňská úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody a Společný protokol týkající se aplikace Vídeňské úmluvy a Pařížské úmluvy, vyhlášené pod č. 133/1994 Sb.

27) Zákon č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

28) § 5 odst. 2 zákona ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění zákona č. 254/1994 Sb.

29) Čl. I bod 1 písm. j) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

30) Čl. I bod 1 písm. h) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

31) Čl. I bod 1 písm. c) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

32) Čl. I bod 1 písm. k) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

33) Čl. I bod 1 písm. l) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

34) Čl. I bod 2 Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

35) Zákon č. 222/1994 Sb.

36) Zákon ČNR č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

37) Zákon ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění zákona č. 166/1993 Sb.

38) § 43 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

39) Zákon č. 71/1967 Sb.

40) Zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha k zákonu č. 18/1997 Sb.

Obsah dokumentace požadované pro vydání povolení k jednotlivým činnostem podle § 13 odst. 3 písm. d) tohoto zákona

A. Dokumentace pro povolení umístění jaderného zařízení nebo pracoviště s velmi významným zdrojem ionizujícího záření

I. Zadávací bezpečnostní zpráva, jejímž obsahem musí být

1. charakteristika a průkazy o vhodnosti vybrané lokality z hlediska kritérií na umístování jaderných zařízení a velmi významných zdrojů ionizujícího záření stanovených prováděcím právním předpisem,

2. charakteristika a předběžné hodnocení koncepce projektu z hlediska požadavků stanovených prováděcím předpisem na jadernou bezpečnost, radiační ochranu, havarijní připravenost,

3. předběžné hodnocení vlivu provozu navrhovaného zařízení na zaměstnance, obyvatele a životní prostředí,

4. návrh koncepce bezpečného ukončení provozu,

5. vyhodnocení zabezpečení jakosti při výběru lokality, způsob zabezpečení jakosti přípravy realizace výstavby a zásady zabezpečení jakosti navazujících etap.

II. Analýza potřeb a možnosti zajištění fyzické ochrany.

B. Dokumentace pro povolení výstavby jaderného zařízení nebo pracoviště s významnými nebo velmi významnými zdroji ionizujícího záření

I. Předběžná bezpečnostní zpráva, jejímž obsahem musí být

1. průkaz, že navrhované řešení dané projektem splňuje požadavky na jadernou bezpečnost, radiační ochranu a havarijní připravenost stanovené prováděcími předpisy,

2. bezpečnostní rozbor a rozbor možnosti neoprávněného nakládání s jadernými materiály a zdroji ionizujícího záření a hodnocení jejich následků na pracovníky, obyvatele a životní prostředí,

3. údaje o předpokládané životnosti jaderného zařízení nebo velmi významného zdroje ionizujícího záření,
4. hodnocení vzniku radioaktivních odpadů a nakládání s nimi během uvádění do provozu a provozu povoleného zařízení nebo pracoviště,
5. koncepce bezpečného ukončení provozu a vyřazení z provozu povoleného zařízení nebo pracoviště, včetně likvidace radioaktivních odpadů,
6. koncepce nakládání s vyhořelým jaderným palivem,
7. vyhodnocení zabezpečování jakosti při přípravě výstavby, způsob zabezpečování jakosti realizace výstavby a zásady zabezpečování jakosti navazujících etap,
8. seznam vybraných zařízení.

II. Návrh způsobu zajištění fyzické ochrany.

Dokumentaci uvedenou v bodě I. 8 a v bodě II. schvaluje Úřad.

C. Dokumentace pro povolení jednotlivých etap uvádění jaderného zařízení do provozu

a) Pro etapy před zavezením jaderného paliva do reaktoru

1. harmonogram prací dané etapy,
2. program dané etapy,
3. průkazy připravenosti zařízení a personálu k dané etapě,
4. vyhodnocení výsledků předchozí etapy,
5. způsob zajištění fyzické ochrany.

b) Pro první zavezení jaderného paliva do reaktoru

I. předprovozní bezpečnostní zpráva, která musí obsahovat

1. popis změny původního projektu hodnoceného v předběžné bezpečnostní zprávě a průkazy, že nedošlo ke snížení úrovně jaderné bezpečnosti jaderného zařízení,
2. doplňující a upřesňující průkazy o zajištění jaderné bezpečnosti a radiační ochrany,
3. limity a podmínky bezpečného provozu jaderného zařízení,
4. neutronově-fyzikální charakteristiky reaktoru,
5. způsob nakládání s radioaktivními odpady,
6. vyhodnocení jakosti vybraných zařízení;

II. další dokumentace, která musí obsahovat

1. průkaz, že byly splněny předchozí rozhodnutí a podmínky Úřadu,
2. harmonogram zavážení jaderného paliva,
3. program zavážení jaderného paliva,
4. průkaz připravenosti zařízení a personálu k zavážení jaderného paliva,
5. vyhodnocení výsledku předchozích etap,
6. vnitřní havarijní plán,

7. změny v zajištění fyzické ochrany,
8. program provozních kontrol,
9. návrh způsobu vyřazování z provozu,
10. odhad nákladů na vyřazování z provozu podle bodu II. 9 ověřený Správou.

c) Pro etapy následující po prvním zavážení jaderného paliva do reaktoru

1. harmonogram prací dané etapy,
2. program dané etapy,
3. průkazy o připravenosti zařízení a personálu k dané etapě,
4. vyhodnocení výsledků předchozí etapy.

Dokumentaci uvedenou pod písmenem a) v bodech 2 a 5, pod písmenem b) v bodech I. 3, II. 6 až 9 a pod písmenem c) v bodě 2 schvaluje Úřad. Úřad může zahájit řízení, i když není předložena dokumentace podle bodů II. 4.

D. Dokumentace pro povolení provozu jaderného zařízení nebo pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření

a) Pro povolení provozu jaderného zařízení

1. doplňky předprovozní bezpečnostní zprávy a další doplňky dokumentace vyžadované k vydání povolení pro první zavezení jaderného paliva do reaktoru, vztahující se ke změnám realizovaným po prvním zavezení jaderného paliva,
2. vyhodnocení výsledků předchozích etap uvádění do provozu,
3. průkaz o splnění předchozích rozhodnutí a podmínek Úřadu,
4. průkaz o připravenosti zařízení a personálu k provozu,
5. harmonogram provozu,
6. aktualizované limity a podmínky pro bezpečný provoz.

b) Pro povolení provozu pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření

1. průkaz, že stavba byla provedena z hlediska radiační ochrany v souladu s po volením výstavby,
2. doklad o dokončení stavebních a montážních prací,
3. průkaz o účinnosti stínění, izolačních a ochranných zařízení,
4. koncepci pro bezpečnou likvidaci případných radioaktivních odpadů vzniklých při provozu pracoviště se zdroji ionizujícího záření,
5. návrh způsobu vyřazování z provozu,
6. vnitřní havarijní plán,
7. odhad nákladů na vyřazování z provozu podle písmene b) bodu 5 ověřený Správou.

Dokumentaci uvedenou pod písmenem a) v bodě 6 a pod písmenem b) v bodech 5 a 6 schvaluje Úřad. Úřad může zahájit řízení, i když není předložena dokumentace podle písmene a) bodu 4.

E. Dokumentace pro povolení k opětovnému uvedení jaderného reaktoru do kritického stavu po výměně jaderného paliva

1. Neutronově-fyzikální charakteristiky reaktoru,

2. průkazy o připravenosti zařízení a personálu k opětovnému uvedení jaderného reaktoru do kritického stavu, včetně předběžného vyhodnocení provozních kontrol,

3. harmonogram dalšího provozu.

Úřad může zahájit řízení, i když není předložena dokumentace podle bodu 2.

F. Dokumentace pro povolení provedení rekonstrukce nebo jiných změn ovlivňujících jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost jaderného zařízení nebo pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření

1. Popis a zdůvodnění připravované rekonstrukce nebo jiných změn,

2. aktualizace dokumentace, která byla schválena v rámci uvádění do provozu a provozu jaderného zařízení,

3. předpokládaný časový harmonogram rekonstrukce nebo změn,

4. průkazy, že důsledky rekonstrukce nebo jiných prováděných změn neovlivní nepříznivě jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost

Dokumentaci uvedenou v bodě 2 schvaluje Úřad.

G. Dokumentace pro povolení jednotlivých etap vyřazování z provozu jaderného zařízení nebo pracoviště s významným nebo velmi významným zdrojem ionizujícího záření

1. Průkaz o finančním krytí vyřazování z provozu,

2. popis změn lokality v důsledku provozu jaderného zařízení,

3. popis technologických postupů navržených pro vyřazování,

4. časový harmonogram vyřazování,

5. způsob demontáže, dekontaminace, úpravy, přepravy, skladování a likvidace částí zařízení znečištěných radionuklidy,

6. předpokládané radionuklidové složení a aktivity radionuklidů uváděných do životního prostředí a vzniklých radioaktivních odpadů,

7. způsob nakládání s radioaktivními odpady, včetně jejich uložení,

8. limity a podmínky pro nakládání s radioaktivními odpady v průběhu vyřazování,

9. bezpečnostní rozbor,

10. rozsah a způsob měření a hodnocení ozáření zaměstnanců a osob a znečištění pracoviště a jeho okolí radionuklidy a ionizujícím zářením,

11. vnitřní havarijní plán,

12. průkaz zajištění fyzické ochrany jaderného zařízení vyřazeného z provozu.

Dokumentaci uvedenou v bodech 8, 10 a 11 schvaluje Úřad.

H. Dokumentace pro povolení uvádění radionuklidů do životního prostředí

1. Zdůvodnění uvedení radionuklidů do životního prostředí,

2. radionuklidové složení a aktivity radionuklidů uváděných do životního prostředí,

3. zhodnocení ozáření kritické skupiny obyvatel uvolněnými radionuklidy,

4. analýza možností kumulace radionuklidů v životním prostředí při jejich dlouhodobém vypouštění.

I. Dokumentace pro povolení nakládání se zdroji ionizujícího záření

1. Zdůvodnění činností vedoucích k ozáření,
2. specifikace používaných zdrojů záření, jejich typy a příslušenství,
3. popis pracoviště a přilehlého okolí (schematický plánec pracoviště) doplněný o informace o stínění a ochranných zařízeních a vybavení pracovních míst,
4. průkaz optimalizace radiační ochrany na pracovišti podle § 4 odst. 4 tohoto zákona,
5. vymezení kontrolovaného pásma, předpokládaný počet osob pracujících v něm a způsob zábrany vstupu nepovolaných osob do tohoto pásma,
6. provozní pokyny pro bezpečné nakládání se zdroji ionizujícího záření,
7. vnitřní havarijný plán,
8. rozsah a způsob měření (program monitorování) a hodnocení ozáření zaměstnanců a osob a znečištění pracoviště a jeho okolí radionuklidy a ionizujícím zářením,
9. předpokládaný druh a množství radionuklidů uvolňovaných do životního prostředí a předpokládaný druh a množství vznikajících radioaktivních odpadů a způsob jejich likvidace,
10. doklad o zvláštní odborné způsobilosti pracovníků přímo řídících práce se zdroji ionizujícího záření a vykonávající další činnosti významné z hlediska radiační ochrany stanovené prováděcím předpisem,
11. specifikaci typů zdrojů ionizujícího záření, které mají být vyráběny,
12. průkaz o schopnosti měřit a ověřovat vlastnosti zdrojů ionizujícího záření, které mají být vyráběny, a jejich shody s daným typem,
13. specifikaci typů zdrojů ionizujícího záření, které mají být dovezeny,
14. doklad o zajištění měření a ověřování vlastností zdrojů ionizujícího záření, které mají být dovezeny, a jejich shody s daným typem,
15. specifikace typů zdrojů ionizujícího záření, které mají být vyvezeny,
16. při vývozu zdrojů ionizujícího záření stanovených prováděcím předpisem rovněž doklad potvrzený kompetentním orgánem země příjemce o tom, že příjemce splňuje podmínky pro nakládání se zdroji ionizujícího záření.

Dokumentaci uvedenou v bodech 5, 7 a 8 schvaluje Úřad.

J. Dokumentace pro povolení nakládání s radioaktivními odpady

1. Popis použitých zařízení a technologie,
2. údaje o původu, druhu, množství, radionuklidovém složení a aktivitě radioaktivních odpadů,
3. způsob sběru, třídění, skladování, zpracovávání, úprav a uložení radioaktivních odpadů,
4. předpokládané množství radionuklidů uvolňovaných do životního prostředí,
5. rozsah a způsob měření (program monitorování) a hodnocení ozáření zaměstnanců a osob a znečištění pracoviště a jeho okolí radionuklidy a ionizujícím zářením,
6. bezpečnostní rozbor,
7. vnitřní havarijný plán,
8. doklad o zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců a osob přímo řídících práce nebo vykonávajících další činnosti významné z hlediska radiační ochrany,

9. limity a podmínky bezpečného nakládání s radioaktivními odpady.

Dokumentaci uvedenou v bodech 5, 7 a 9 schvaluje Úřad.

K. Dokumentace pro povolení dovozu nebo vývozu jaderných položek nebo tranzitu jaderných materiálů a vybraných položek

a) Pro jaderné materiály a vybrané položky

1. při dovozu prohlášení uživatele o účelu využití, včetně jeho závazku umožnit uplatňování záruk, zajistit fyzickou ochranu, nepředávat a nevyvážet tyto položky bez písemného souhlasu Úřadu, v rozsahu vyplývajícím z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána,
2. při vývozu nebo průvozu záruka státu, do kterého se jaderné materiály nebo vybrané položky vyvážejí, v rozsahu podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána.

b) Pro položky dvojího použití

1. při dovozu prohlášení uživatele o účelu využití a závazek nevyvážet tyto položky bez písemného souhlasu Úřadu, v rozsahu podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána,
2. při vývozu záruka konečného uživatele nebo státu, do kterého se položky dvojího použití vyvážejí, v rozsahu podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána.

L. Dokumentace pro povolení nakládání s jadernými materiály

1. Účel, zdůvodnění a časový interval nakládání s jadernými materiály,
2. specifikaci druhu a množství jaderných materiálů, včetně jejich chemické a fyzikální formy a obohacení,
3. popis manipulací s jadernými materiály se zřetelem na možnosti vzniku jejich provozních ztrát či jejich spotřeby,
4. směrnice pro evidenci a kontrolu jaderných materiálů,
5. údaje nezbytné pro plnění podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána v oblasti evidence a kontroly jaderných materiálů.

M. Dokumentace pro povolení přepravy jaderných materiálů a radionuklidových záříčů

1. Přepravní instrukce zahrnující specifikaci druhu přepravy a navrhovanou trasu včetně trasy záložní,
2. hodnocení rizik vyplývajících z povahy radioaktivního obsahu, způsobu přepravy a zvolené trasy,
3. havarijní řád,
4. způsob zajištění radiační ochrany při přepravě,
5. doklad o způsobilosti obsluhy dopravního prostředku k přepravě nebezpečného zboží, případně průkaz této způsobilosti podle zvláštního předpisu, 14)
6. doklad způsobilosti dopravního prostředku, případně průkaz této způsobilosti podle zvláštního předpisu, 14)
7. návrh na zařazení přepravovaných jaderných materiálů do příslušné kategorie z hlediska fyzické ochrany,
8. způsob zajištění fyzické ochrany přepravy,
9. průkaz shody obalových souborů s typovým schvalováním.

Dokumentaci uvedenou v bodech 3, 7 a 8 schvaluje Úřad.

N. Dokumentace pro povolení odborné přípravy vybraných pracovníků jaderných zařízení a vybraných pracovníků pracovišť se zdroji ionizujícího záření

1. Doklady dokumentující organizační a technickou způsobilost žadatele k přípravě vybraných pracovníků,
2. doklady dokumentující odbornou způsobilost zaměstnanců žadatele k přípravě vybraných pracovníků,
3. doklady dokumentující způsob přípravy vybraných pracovníků.

Dokumentaci uvedenou v bodě 3 schvaluje Úřad.

O. Dokumentace pro povolení zpětného dovozu radioaktivních odpadů vzniklých z materiálu vyvezeného z České republiky za účelem jeho zpracování (přepracování)

1. Doklad dokumentující původ, druh, fyzikální vlastnosti a chemické složení materiálu, který byl vyvezen a zpracován mimo území České republiky, spolu s dokladem o celkové hmotnosti tohoto materiálu,
2. doklad o fyzikálních vlastnostech dovážených radioaktivních odpadů a jejich chemickém složení spolu s dokladem o jejich celkové hmotnosti,
3. doklad o technologickém procesu, jakým byl vyvezený materiál zpracován (přepracován), spolu s materiálovou bilancí, která prokáže pravděpodobné množství radioaktivních odpadů, které může vzniknout z daného množství materiálu uvedeným technologickým procesem.